

БОГОТРАДИТЕЉ

ISSN 2744-2829

ЧАСОПИС ЗА ПРАВОСЛАВНУ ОМЛАДИНУ

• Часопис Јпархије зворничко-тузланске • број 3 • година 2023 •

ХРИСТОС ВАСКРСЕ!
ЗАИСТА ВАСКРСЕ!

• СУСРЕТ ВАСКРСЛОГ ГОСПОДА И МИРОНОСИЦА

САДРЖАЈ

Ријеч Епископа - Епископ зворничко-тузлански	
Господин Фотије- Вајсрења дан	4
ПАД АДАМА И ЕВЕ: ИЗБОР ЖИВОТА ИЛИ СМРТИ, Марина Стевановић,	5
„И КОЛИ ЈЕ ВАСКРСАО ТРЕЋИ ДАН ПО ПИСМУ“ Петра Спасојевић.....	7
СВЕТОСТ – МЈЕРА ХРИШЋАНСКОГ ЖИВЉЕЊА Ђакон Жељко Јефтић.....	9
СВЕТИЛЕИ И ЖИВОТИЊЕ (Избор из житија светих)- Житија светих Ана Јустин Поповић.....	11
КО ЈЕ СВЕ „ВИДИО“ БОГА (ПРИЈЕ ОВАПЛОЋЕЊА ГОСПОДА ХРИСТА, ЈОШ У СТАРОМ ЗАВЈЕТУ)?	
Ђакон Славиша Тубин.....	14
ПРАВОСЛАВЉЕ – ОНО ЈЕ ПРАВА АВАНГАРДА, интервју са игуманом Арсенијем(Јовановићем)	16
ДОКАЗИ ПРОТИВ ЕВОЛУЦИЈЕ	
Данило Милутиновић,.....	20
ДА ЛИ СТЕ ЗНАЛИ?.....	24
ПИТАЊЕ КАЛЕНДАРА	
Александар Митровић.....	26
СИЗИФОВ ПОСАО“ КРОЗ СВАКОДНЕВНИ ЖИВОТ, Анастасија Ђокић	27
„СЛАВИТЕ ГОСПОДА СА ГУСЛАМА“ (Пс 32, 2) Михаило Стевановић.....	28
„ТЕЛЕФОНИ НАМ КРАДУ ДЈЕЦУ“	
Јелисавка Марић,.....	30
КРСТОВДАН-Софија Врачевић.....	31
ХРИШЋАНСКА ЉУБАВ -Момчило Вуковић.....	33
АДОРНОВА РЕФЛЕКСИЈА БЕКЕТОВЕ	
ФИЛОЗОФИЈЕ- Проф. Гордан Живић.....	27
МАНАСТИР СВЕТЕ ТРОЈИЦЕ У ТАВНИ	
Стефан Лазић.....	36
ДОБОЈСКИ ЛОГОР 1915-1917	
Ђакон Владо Мојевић.....	38
Ћеле кула, Неда Јотановић.....	40
Васкршње слово -Св Јован Златоусти.....	41
САСТВАРАОЦИ РИЈЕЧИ	
(ЛИТЕРАРНИ РАДОВИ).....	42
САСТВАРАОЦИ ДЈЕЛА	
(ЛИКОВНИ РАДОВИ).....	44

Излази са благословом
Његовог Пресветењства Епископа
Зворничко-тузланског
Господина ФОТИЈА

Година II, број 3
Бијељина, 2023. године

За издавача:
Протојакон Бојан Чечар

Издавач:
Издавачка кућа
Епархије зворничко-тузланске „СИНАЈ“
Улица Патријарха Павла 40, 76300 Бијељина

Главни и одговорни уредник:
Ђакон Славиша Тубин

Уредништво часописа:
Ђакон Владо Мојевић
Ђакон Жељко Јефтић
Ђакон Бошко Максимовић
Ђакон Славиша Тубин

Имејл уредништва:
bogotraziteljcasopis@gmail.com

Рецензент:
Протопрезвитер Синиша Шаренац

Графичка припрема:
Ђакон Владо Мојевић

Часопис излази два пута годишње

Лектор:
Ђакон Давор Арнаут

Штампа:
ЕУРОГРАФИК, Зворник
Тираж: 2500

Васкрсја дан

Васкрсја је дан, не то није сан
Васкрсја је дан, слаком овенчан

Васкрсни Христе, слако Очеља.
Васкрсни Христе, мero човека.
Васкрсни Христе, слако Очеља.
Васкрсни Христе, мero човека.

Анђео Господњи камен гробни одвали,
Христу васкрсломе да би певали.

Мироносице жене празан гроб видеше,
И победу свету над смрћу поскеđочише.

Светлост Васкрсја ске нас овасја
Јаме неста и живот нам се дарова.

Васкрсни и ти, роде Српски,
У Христу васкрсломе нашем Господу.

Који нас коди ка љубави,
Ка словоди, Васкрс нек нас препороди.

Свака керујућа душа, данас с'душно слави
Да се овај празник не заборави.

Васкрсје Живеско Џаретко отвара
Одакле чекамо Христа Џара.

Епископ Фотије

FC

Богојављење

• 4 •

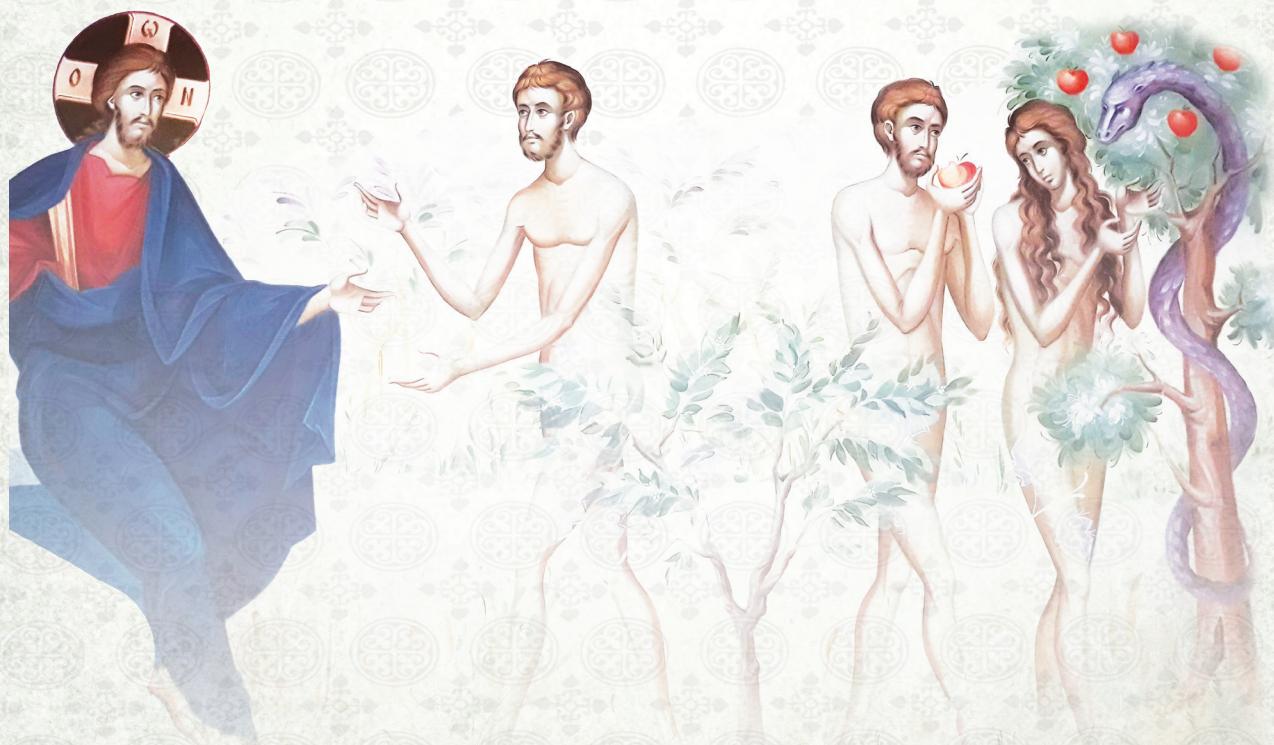
ПАД АДАМА И ЕВЕ: ИЗБОР ЖИВОТА ИЛИ СМРТИ

Највећи умови овог свијета, почевши од античких мудраца, Сократа и Платона, па све до модерних материјалиста, покушавали су да објасне тајну живота, антitezу свјетlostи и tame, добра и зла, и нису успјели. За нас, православне хришћане, одговор на сва животна питања дао је сам Христос, дарујући нам живот, својим Крстом и Вајкрењем. Данас многи не схватају ову суштину, па често упадају у замку гријеха и зла, руше хришћанске принципе, али ми смо ту да их изнова обнављамо! Управо нам Трећа глава I књиге Светог Писма говори откуда гријех и зло међу људским родом, како је човјек изгубио своје достојанство и допустио да га ѡаво превари.

Наime, Адам и Ева (= мати свим живима) су наши прародитељи, први мушкица и жена, и било им је забрањено да једу са Дрвета познања добра и зла. Прекршивши ту Божју заповијест, човјек је направио гријех који као термин, када се са црквенословенског језика преведе на српски, значи грешка или промашај. Свети оци кажу да човјек никад не би пао да је одолио искушењу Дрвета познања добра и зла. Човјек једноставно није одржао пост, те је из тог разлога важно да постимо,

нарочито у данашњем времену. Сваки пут када постимо, ми исправљамо грешку Адама и Еве, односно у супротном, када не постимо, ми је понављамо. Ђаво који је Еву наговорио да једе са Дрвета познања добра и зла, желио је да човјек направи исту грешку попут њега и да падне. Зло је, иначе, нешто што се увијек „пакује“, јер има потребу да сакрије своју ружноћу. Из тог разлога се ѡаво и маскира у змију која је била уобичајена животиња у Еденском врту. Данас, змија представља главно оличење и симбол зла.

Прва ѡавоља замка је сумња! Ђаво је тај који прави раздор између жене и човјека; Ева није била присутна када је Бог Адаму рекао да не једе са Дрвета познања добра и зла, па је Ева била слабија карика да ѡаво успије преварити човјека. Сљедећа степеница ѡавоље замке је лаж! Ђаво говори Еви: „Постаћете богови“, како би се човјек заниро и помислио да творевина може бити већа од свог Творца, што је немогуће. О томе говори и Достојевски, који каже да лаж рађа сваки гријех. Када Ева даје јабуку Адаму и он је узима, они чине велики гријех који човјеку доноси смртност. Претходно, Бог је Адама упозорио: „У дан у који (ако) окусиш умријећеш!“.

Прва посљедица гријеха је стид, па Адам и Ева настоје да се скрију од Бога, и праве одјећу од смокава. Бог, који је пун љубави према човјеку којег је створио, даје шансу Адаму да се покаје, али Адам пребацује кривицу на жену. То је главни показатељ да више не постоји савршеност међу људима. Са друге стране, и Ева слично поступа, те пребацује кривицу на змију. Већ пет хиљада година прије рођења Христа, Бог је рекао да ће женино потомство змији смрскати главу, што је наговештај Христовог доласка, јер је он управо потомак жене, Марије Ђеве. Није случајност да је Бог забранио човјеку да једе са Дрвета познања добра и зла. Преко Дрвета познања ћаво је и донио гријех, али преко дрвета Крста дошао је Господ Исус Христос и донио спасење човјеку.

Након свих догађаја који су услиједили, Бог је човјека истјерао из Еденског врта рекавши: „Прах си и у прах ћеш се вратити“. Након њиховог истјеривања, на врата Раја је постављен херувим. О томе да Бог, упркос свему, воли човјека, свједочи чињеница да Адаму и Еви прави хаљине, Он брине о њима, о свим људима. Иако су те хаљине од коже, иако је неко морао умријети да би се оне могле направити, Бог све вријеме показује неизмјерну љубав према човјеку.

„Јер каква је корист човјеку ако задобије сав свијет, а души својој науди“ - ријечи су Христове које нам указују на то да је духовно стање човјека увијек било изнад материјалног.

У савременом свијету постоји много депресивних људи, оних који изгубе вјеру, или још горе - оних који мисле да без Бога могу добро учинити. Христос нам је показао пут, а ми га морамо слиједити како бисмо своју душу и мисли очистили од зависи, гордости, сребролубља и жеље да владамо другим човјеком.

Као такви, ми постајемо људи - они који не осуђују, они који не презире и који имају љубави и вјере у себи. Ми постајемо „стадо Христово“, које има чврст ослонац и које ће вјечно живјети!

Од тренутка истјеривања Адама и Еве из Еденског врта, када наши прародитељи „горко плакаху“, човјек је добио избор - кренути за Господом или се предати ћаволу, покајати се или доживјети пропаст, борити се за своје спасење или душом умријети. Ми, људи, разумна смо бића која самостално размишљају и доносе своје сопствене одлуке. Сходно томе, ми бирајмо какав живот желимо; ми бирајмо између вјечности и праха, између савршености и несавршености, бесмртности и смртности, између добра и зла. Не треба да паднемо у ропство гријеха и ћавола, не треба да поновимо грешку Адама и Еве. Стoga, бирајмо „Пут, Истину и Живот“; молимо се Господу, јер је свакоме помоћ потребна. „Будимо људи“ ради свог добра, ради добра своје домовине и ради добра читавог свијета. Уколико се бавимо добрим мислима, то ћемо наћи и у вјечности, али ако се бавимо пакленим мислима, онда неће бити ни мира, ни радости. Бог нас је створио ни из чега по својој слици и прилици, послао свог Јединородног Сина да би нас

искупио најтежом смрћу, сваког тренутка нас чува од непријатеља, помаже нам Божјом љубављу и даје нам храну живота вјечног у Светим тајнама. Тек кад се ослонимо и препустимо Богу и његовој љубави, ми у потпуности оправдавамо своју титулу Човјека!

Марија Стевановић,
Гимназија, Бијељина

„И КОЈИ ЈЕ ВАСКРСАО ТРЕЋИ ДАН ПО ПИСМУ”

Који је догађај био највећа Христова побједа?

- Његово Васкрсење из мртвих!

Шта је изнад свега потврдило Његово свемоћно Божанство?

Опет, Његово Васкрсење!

Господ Исус Христос васкрсао је трећег дана послије смрти, тачно као што је много пута прорекао својим ученицима. Страдао је у петак и васкрсао у недјељу. Први свједоци Христовог Васкрсења били су стражари, којима је било наређено од стране Јевреја да чувају Његов гроб. Они су извијестили о Христовом Васкрсењу јеврејске првосвештенике и старјешине, који су се уплашили и збунили на овај извјештај. Подмитили су стражаре „довољним новцем“ и наредили им да иду и рашире причу да „ученици Његови дођоше ноћу и украдоше Га док смо ми спавали“ (Мт 28, 13).

Ко Христовог гроба анђели су рекли галилејским женама: „Што тражите живога међу мртвима? Није овде, него устаде“ (Лк 24,5). Да ли је Христос несумњиво доказао своје Васкрсење из мртвих и коме? Да, доказао је. Он се показао жив у тијелу својим ученицима и сљедбеницима, не једанпут, већ много пута у току 40 дана; као што је описано у јеванђељима, Дјелима апостолским, посланицама апостола и у Откривењу. Христос је у току 40 дана између свог Васкрсења и свог Вазнесења на небо поучавао своје ученике о најдубљим тајнама Царства Божјега (Дап 1, 3).

Зашто је речено да је Христос васкрсао трећег дана „по Писму“?

Зато што је о Његовом Васкрсењу било проречено у Старом завјету (Пс 16, 9-10; Ис 3). Сам Христос је упоредио себе са пророком Јоном, говорећи: „Јер као што је Јона био у трбуху велике рибе три дана и три ноћи, тако ће бити и Син Човјечји у срцу земље три дана и три ноћи“ (Мт 12, 40). И опет послије Свог Васкрсења Он је рекао апостолима: „Тако је писано и тако је требало да Христос пострада и да устане из мртвих трећи дан“ (Лк 24, 46).

Богојављење

•
•
8
•

Васкрс је највећи хришћански празник, догађај који обиљежава Христову побједу над смрћу. Покретан је празник који се увијек прославља у недјељни дан. Може пасти у размаку од 35 дана, од 22. марта до 25. априла (односно 4. априла до 8. маја). Цијела недјеља по Васкрсу назива се Свијетла недјеља, а црквене пјесме које се тада пјевају, пуне су радости и весеља, пјевају се чак и у тужним приликама, на погребу, ако би се десио те недјеље. Да је овај празник темељ наше вјере, објашњавају и сљедеће ријечи: „А ако Христос није устао, онда је празна проповијед наша, празна је и вјера наша“ (1Кор 15,14), тј. сва вјера и проповијед Христових ученика, а касније и сваког хришћанина, ниче из тог најважнијег Христовог дјела. На истини да је Христос васкрсао заснива се и нада хришћана у сопствено васкрсење: „јер као што у Адаму сви умиру, тако ће и у Христу сви оживјети“ (1Кор 15,22).

Да би се радовали Христовом Васкрсењу и своме вјечном животу, потребна нам је љубав према Христу или и сазнање о смрти као првом и посљедњем нашем непријатељу. Трагедију смрти осјетићемо једино ако будемо имали доволно љубави према Христу и према другима. Радовати се животу, бити ствараоци, за шта нас је Бог предодредио давши нам слободу, не можемо ако нас не прожима вјера у Христово Васкрсење и нада у сопствено васкрсење, које ће нам донијети Христос када дође у сили и слави и када коначно побиједи смрт. У цркви пјевамо: „Христос васкрсе из мртвих, смрћу смрт побиједи, а онима који су у гробовима живота дарова“. Заиста, човјек је створен зато да би достигао обожење и да би се свијет освештао посредством човјека. Према томе, онај који је себе посветио овој неизрецивој сили тајне Васкрсења, достиже обожење и испуњава циљ свог постојања, он задобија највеће познање. Господ Исус Христос је пут који кроз истину води у живот вјечни.

Христос васкрсе!

Ваистину васкрсе из мртвих и даде нам живот вјечни!

Петра Спасојевић,
Гимназија, Лопаре

СВЕТОСТ – МЈЕРА ХРИШЋАНСКОГ ЖИВЉЕЊА

Кроз историју човјечанства људска права и људско достојанство увијек су били камен спотицања. Говорити о људским правима и достојанству људске особе није нимало захвална тема. Овај појам се тумачи на различите начине, те га је због тога неопходно додатно објаснити. Веома широка употреба овог општег појма давала је резултат да му свако може дати значење какво жели. Јудско достојанство је веома растегљив појам подложен најразноврснијим тумачењима. Неопходно је истаћи велику угроженост људског достојанства у савременом свијету. Најбољи показатељ тога јесте непоштовање међуљудских односа и својење човјекове личности на објекат којим се манипулише ради остваривања личне користи, како на политичком „мега“ плану, тако и на нивоу „мини“ односа. Задатак и мисија Цркве јесте неисцрпно апеловање на поштовање људске личности и њеног достојанства као иконе Божије.

Суштинска чињеница достојанствености је слободарски дух у човјеку. То је централна тема човјековог живота. Слобода, дарована човјеку, јесте гаранција његове узвишености у природи и сличности са Творцем. Он нема апсолутну слободу, јер је ограничен својим постојањем у природи, али има потенцијал да се оствари као апсолутна личност прихватујући вољу Божију која своје уточиште и постојбину нема у створеном свијету, него у будућем Царству заједништва са Богом и свима светима.

Циљ човјековог живота јесте да кроз правилно „каналисање“ своје слободе као датости, постане свет. Та светост се не може достићи искључиво кроз морално понашање, него је поред тога неопходно ући у заједницу са живим Богом у Литургији и почети своју смртну биолошку личност преображавати у црквену личност која је гарант вјечног живота и негација смрти.

Човјек такође може негативно одговорити на

призив Божији, што је познато у историји људског рода, међутим такав однос према Богу, човјеку и природи је имао за посљедицу смрт човјека и негативан однос природе према њему. Та гријеховност и посљедица гријеха је превазиђена у личности Логоса који је сишао са неба. Оваплоћење Бога Логоса је кључни догађај у историји који је вратио човјеку достојанство укаљано гријехом.

Ако бисмо светитеље гледали као моралне „чистунце“, онда би се и неки морални људи ван Цркве који чине чуда и „воде“ народ могли назвати светим, међутим из перспективе Цркве светост је дар који се добија одозго, те су на иконама светитељи обасјани споља, а није њихова светост, искључиво, изнутра. Наравно да су светитељи, између осталог, били и морални, али превасходно је у њима препознато кретање њиховог земаљског живота ка небеским сферама, тј. Царству Божијем. Зато су препознати и прибројани светима, а Бог их прославио. Присуством гријеха међу људима, засигурно је помрачено човјеково достојанство, али није укинуто, него Црква изнова позива да њени чланови буду свети као што је и Њен оснивач свет. Циљ нашега живота је стећи светост, а ту светост нам свједочи Црква на свакој Литургији синтагмом *Светиње светима*.

Човјеково првобитно назначење је било да постане свет, као што је и Бог свет, јер му је сам Бог дао тај дар јединствености, непоновљивости и незамјенљивости, а који припада првенствено и једино Богу, а наравно, касније и онима којима је то Бог дао у потенцијалу да развијају. Човјеково назначење је било да постане свештеник цијеле природе у којој је Бог Првосвештеник. „Сам Бог је свет, а сама светост – „вља Божија“. Светост није само вјечно својство бића Божијег, она је вља Божија уткана у природу и призив Његове творевине – на освећење и светост“. Светост није неко својство Бога већ суштина бескрајне пуноће божанског бивствовања. Тако је Бог свет не само по себи, него је „свет у свим дјелима својим“ (Пс 144, 17). Човјека треба увијек да води призив: „Него по Светоме који вас је позвао, будите и сами свети у свему живљењу. Јер је написано: Будите свети јер сам ја свет“ (1Петр 1, 15-16; 3Мојс 11, 44-45). Човјек својом слободом одговара потврдно Богу и бира светост и обожење за свој крајњи циљ живљења или бира крајњу смрт. Неопходно је истаћи да човјек иако изабере, овдје и сада, заједницу са Богом, он мора проћи кроз смрт, јер је његова биолошка личност и даље под утицајем гријеха и смрти, али то није крајња смрт, јер је човјекова биолошка личност превазиђена и преображена у црквену бесмртну личност.

Човјек је толико узвишен биће да је својим достојанством превазишао и саме анђеле, јер се сам Бог оваплотио у тијело човјека, а не у анђеоско обличје. Бог је удостојио смртне људе да се сједине са њим и да једу од његовог тијела, те да тим једењем људи постану обожене личности и утјелове се у Тијело Христово. Колико год човјек морално живио, он не може постати свет без Бога. Безгрешност није мјера за стицање светости, већ је мјера онтолошке природе, јер хришћанин поред свога праведног живота који се подразумијева учествује у новој заједници која се сабира око Христа. „Ако не једете тијело Сина Човјечијега и не пијете крви његове, немате живота у себи“ (Јн 6, 53).

У литургијском усклику Светиње светима, вјерни су удостојени да се назову светима. Свети се тако називају због Светога у Кому заједничаре и због Његовог Тијела и Крви којима се причешћују. Црква нас подсећа да једино у Литургији можемо доспјети до узвишеног достојанства које је иконизација

Царства Небеског, те зато и апелује у једној од молитава да „сваку сада животну бригу оставимо“, јер све бриге овога свијета су ништа, наспрам величанствености Бога који нас је удостојио да будемо свети у вјечној заједници са њим.

Поставља се питање како је могуће превазићи онтолошку провалију и суштинску различитост између Бога који је једини свет и тварног свијета који је пропадљив. Неопходно је било да се Нестворени личносно сједини са творевином и да је узнесе и избави од посљедица човјековог гријеха. То је био једини начин да се природа, а и човјек, као круна природе, спасе и обожи. Наиме, долазак Бога Логоса у историју стоји као циљ стварања – заиста, који би то други циљ могао бити? – да би сва творевина, а не само човјек, била возглављена у Личност Бога Сина и тако се повезала са јединим Светим.

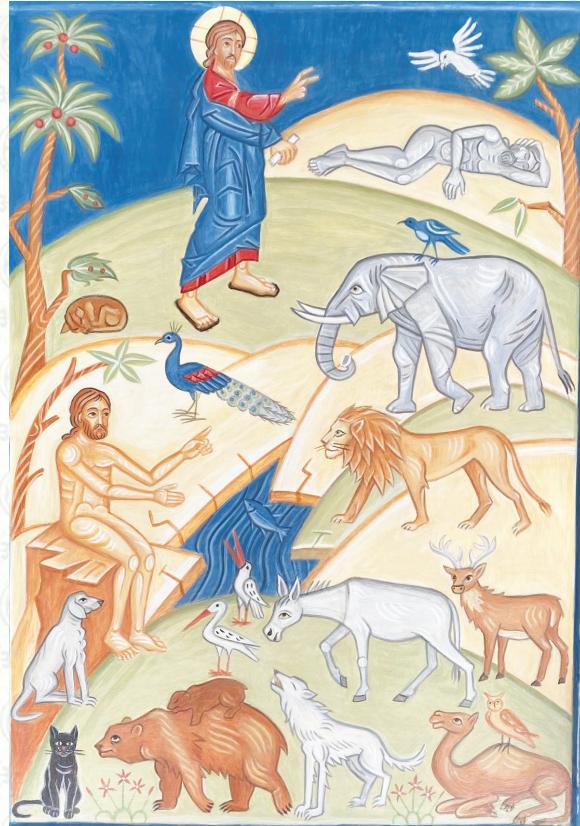
Предокушај и призрак обоженог тијела, тројица апостола су опитовала на Тавору приликом Преображења Христовог. То апостолско искуство је увод у есхатолошку димензију живота светих, јер је светитељство есхатолошка истина која овдје и сада започиње. Када не бисмо имали предукус Царства у Литургији, те коначне заједнице светих, ми никада не бисмо знали шта је то светост или свети човјек. Другим ријечима, једино нам визија и литургијски опит коначног, истинитог стања свијета, даје могућност да уопште нешто знамо о истини свијета, човјека и Бога.

Могли бисмо закључити да је светост давање и примање љубави. Она је потврдан одговор на Божији призив и одговоран однос према, не само Богу, већ и човјеку и цјелокупној природи. Светост је дар, али и прихватање тог дара и труд у његовом развијању.

СВЕТИТЕЉИ И ЖИВОТИЊЕ (Избор из житија светих)

Човјек је у рају створен као икона Божија и господар биљног и животињског свијета. Прије пада, ради послушања Богу, животиње су се покоравале људима, не из страха, већ из љубави, препознајући у Адаму и Еви славу господства Божијег – човјека као икону Бога Живога. Својим гријехом човјек је раскинуо истинскузаједницу и са животињама, у којима се јавио страх од грешног човјека (такву вјеру не налазимо само у Библији, већ је као феномен опјевана и у Епу о Гилгамешу у мотиву појаве гријеха код Енктида). Код светих људи Божијих: праотаца, пророка, светитеља – како стarih времена, тако и најновијих времена – попут старца Пајсија, евидентна је рајска љубав животиња према светима Христовим. У њима животиње препознају светост, и славу, и љубав Божију каква је била у човјеку прије гријеха и прије пада, и таквим светима долазе чак и звјери да се умиљавају, не желећи да се одвоје од присуства радости крај ногу светих. Из мноштва примјера Светог Писма и Светог Предања, издвојићемо примјер двојице светитеља које су нераздвојно завољели лав и медвјед. Ријеч је о Светом Герасиму Јорданском и Светом Серафиму Саровском. Животи светитеља нас уче како хришћанин, као човјек Божији, треба приступати животињама – не као тиранин који их покорава силом и страхом, већ као пријатељ који их „покорава“ и придобија искључиво љубављу која кроз човјека долази животињском свијету од Бога Творца.

Свети Герасим Јордански (V вијек)

, „Овом великому угоднику Божјем послужи неразумни звер као разуман човек. О томе блажени оци Јован Мосх и Софроније пишу у Лимонару ово: Дођосмо у лавру аве Герасима. Она беше удаљена од Јордана једно поприште. Тамошњи монаси нам испричаше за аву

Герасима да га једном у пустињи светога Јордана срете болестан лав, и показа му ногу своју у коју се беше зарио трн, због чега му нога беше отекла и беше пуна гноја. И гледаше лав у старца тужним очима, молећи га, иако не речима, оно својим смиреним изгледом, да га исцели. А старац, видевши у каквој се невољи налази лав, седе, узе

му ногу, извуче трн из ње, и силиан гној изиђе. Затим добро очисти рану, зави је крпом, и отпусти лава. А лав, пошто се исцели, не напушташе старца, него као ученик иђаше свуда за њим, тако да се старац дивљаше благоразумности звера. И од тада старац га

храњаше, дајући му некад хлеба, а некад сочива. Оци у лаври имајаху једнога магарца, који са светог Јордана доношаše воду за потребе братији.

Богојављење

• 12 •
• Трговац и они што с њим беху, угледавши лава, препадоше
се и побегоше, а лав зубима ухвати узду, као што му је пре
био обичај, и одведе магарца са три, пшеницом натоварене
камиле, привезане једна за другу. Ричући од силне радости
што нађе изгубљеног магарца, лав га доведе к старцу.

А преподобни стариц, осмехнувши се тихо, рече братији:
Ми смо ни за што грдили лава, мислећи да је појео магарца.
И надену стариц име лаву Јордан. И од тада лав често
долажаше к старцу и добијаше храну од њега. И не одвоји
се од лавре више од пет година. А када преподобни ава
Герасим оде ка Господу, и оци га сахранише, 475. године,
лав тада, по промислу Божјем, не беше у лаври. Но после
кратког времена дође и тражаше свога старца. А ава Саватије,
ученик аве Герасима, видевши лава, рече му: Јордане, стариц
наш остави нас осиротеле, и отиде ка Господу. И нуђаше му
храну, говорећи: Узми и једи. Али лав не хте да једе, но често
погледајући тамо-амо и иштући свога старца, преподобног
Герасима, рикаше врло тужно. А ава Саватије и остали
старци, гладећи га по леђима, говораху: Отиде стариц ка
Господу, оставивши нас. Али, говорећи тако не могаху га
смирити да тужно не риче. И уколико га они више тешању
речима, он утолико тужније и јаче рикаше, и жалост своју
изражаваше лицем и очима, не видевши старца. Тада му
ава Саватије рече: Ако нам не верујеш, онда хајде с нама
да ти покажемо место где стариц лежи. – И одведе га на
гроб, где преподобни Герасим беше сахрањен. А гроб се
налажаше на пет стопа од цркве. И ставши поред гроба
преподобног Герасима, ава Саватије рече лаву: Ево, овде је
сахрањен стариц наш. И клекнувши крај старчева гроба, ава
Саватије плакаше. А лав чувши то, и видевши Саватија где
плаче, и сам удараše главом о земљу, ричући сило. Затим,
рикнувши страховито, он издахну крај старчева гроба“

(Житија светих за март, Авјустин Ђелијски).

ГЕРАСИМ ЈОРДАНСКИ

Герасим свети,
као древни оци,
братију сабрао
у кошницу своју,
стотине, хиљаде на броју,
да се Богу моле
и својим рукама раде,
хранећи се од оног
што сами зараде.

И достигоше многи
анђелске висине,
по води да ходе,
чудеса да чине,
а пред њима
велики јордански авва,
који љубављу својом
припитоми лава,
који доби име Јордан,
и живљаше ту са њима
сваки дан.

Помагаше Јордан братији,
доносећи воду
и чувајући магарце
део породице поста,
а кад се велики
авва Герасим упокоји,
он леже на гроб његов
и ту сконча,
не могавши се од свог
љубљеног авве одвојити,
па га оци,
којима Јордан за живота
верно служаше,
близу аввиних ногу
укопаше.

Епископ Фотије

КО ЈЕ СВЕ „ВИДИО“ БОГА (ПРИЈЕ ОВАПЛОЋЕЊА ГОСПОДА ХРИСТА, ЈОШ У СТАРОМ ЗАВЈЕТУ)?

Адам и Ева су виђали Бога у рају прије пада:

**„И зачуше глас Господа Бога, који ићаше
по врту кад захлади“**

(1Moj 3, 8).

Праотац Аврам је примио у госте (Икона Свете Тројице, Аврамово гостољубље) Свету Тројицу у виду три анђела лјудског лика:

„Послије му се јави Господ у равници Мамријској кад сјеђаше на вратима пред шатором својим у подне. Подигавши очи своје погледа, и гле, три човјека стајају према њему. И угледавши их потрча им на сусрет испред врата шатора свога, и поклони им се до земље. И рече: Господе, ако сам нашао милост пред тобом, немој проћи слугу својега“

(1Moj 18, 1-3).

Патријарх Јаков је уснио сан Небеских љествица (степеница) које су спајале небо и земљу:

„И усни (Јаков); А то љестве стајају на земљи, а врхом додиривају небо, и гле, анђели Божији по њима се пењају и силажају; И гле, на врху стајаше Господ и рече: Ја сам Господ Бог Аврама оца твојега, и Бог Исаков“

(1Moj 28, 12-13).

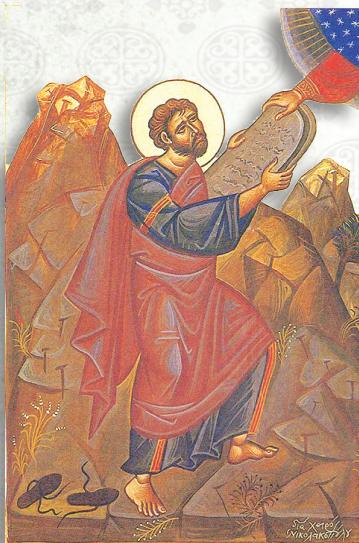
Патријарх Јаков се рвао са Богом који му је послије тога дао име Израиљ (Богоборац):

„А када Јаков остале сам, тада се један човјек рваше са њим. Па онда рече: Пусти ме, зора је. А Јаков рече: Нећу те пустити докле ме не благословиш. А човјек му рече: како ти је име? А он одговори Јаков. Тада му рече, од сад се нећеш звати Јаков, него Израиљ, јер си се јуначки борио са Богом и људима, и одолио си. А Јаков запита и рече: кажи ми како је теби име? А он рече: што питаш како ти је име? И благослови га онде. А Јаков даде име мјесту ономе име Фануил, јер рече:

Видјех Бога лицем у лице, и остадох жив“ (1Moj 32, 24-31).

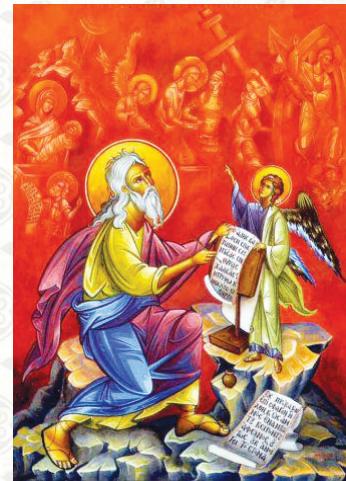

•
15
•

Пророк и законодавац Мојсије је видио Бога са леђа:

„Потом ћу дигнути руку своју, и видјећеш ме са леђа“
(2Moj 33, 23).

Престо Божији окружен анђелима је видио пророк Исаја:

„Године када умрије цар Озија, видјех Господа где сједи на пријестољу високом и уздигнутом, а скут му испуњаваше цркву“ (Ис 6, 1).

Пророка Јеремију је Господ лично позвао у пророчку службу себи:

„И пруживши Господ руку своју, дотаче се усана мојих, и рече ми Господ: ето, ставих ријечи своје у твоја уста“
(Јер 1, 9)

приредио
ћакон Славиша Тубин

ПРАВОСЛАВЉЕ – ОНО ЈЕ ПРАВА АВАНГАРДА

Разговор са оцем Арсенијем (Јовановићем), игуманом манастира Рибница

Богоугодништво

тац Арсеније (Јовановић), игуман манастира Рибница, представник је једне нове генерације православних монаха. Својом аутентичном појавом, али и самим својим животом прије монашења, те мисионарењем у току свог монашког призывања, још од почетка свог манастирског живљења привлачио је пажњу јавности, а нарочито млађе популације. То и не чуди, када имамо у виду младићке и студентске дане овог духовника, јер је у младости својој отац Арсеније, тј. тада Александар Јовановић, био представник једне младе и веома популарне београдске музичке и умјетничке елите у којој су тада били Милан Младеновић, Бојан Печар и Маргита Стефановић, тадашњи чланови популарне рок групе „Екатерина Велика“ (чувени ЕКВ). У том периоду Александровог живота, по његовим сопственим ријечима, разузданост и пороци, па и наркотици, а нарочито хероин, били су веома присутни, као и код већег дијела београдске омладинске умјетничке сцене, али и уопште на самим улицама овога града. Александар се због студија сели у Њујорк, где постаје члан источњачке секте Гуру Махараџи, те и сам постаје инструктор трансценденталне медитације.

Темељна промјена у Александровом животу дешава се када се, игром случаја, 1993. године нашао на Светој Гори. Ту упознаје Православље, у његовом аутентичном и извornом облику, те се заинтересовао за монашки живот, у коме је видио

идеал хришћанског живљења. Одлучује да се замонаши, те је период искушеништва провео у манастиру Високи Дечани на Косову и Метохији. Замонашен је 1994. године и том приликом је добио монашко име Арсеније, по Светом Арсенију Великом. У вријеме уласка снага КФОР-а на Косово и Метохију, налазио се у манастиру Високи Дечани. Пошто је са цијелим братством остао у манастиру, узео је учешћа у пружању љекарске помоћи повријеђеним српским цивилима које би КФОР доводио из зоне сукоба. Од 2005.

до 2011. године, живио је у испосници манастира Црна Река. Објавио је књигу „Бог и рокенрол“, 2006. године, у којој, између остalog, описује свој младалачки живот, вријеме проведено у Њујорку, свијет дроге и смрт својих најближих пријатеља. Живио је у манастиру Подмаине код Будве од априла до октобра 2011. године, када је постао припадник братства манастира Острог. Водио је неколико емисија на Радију Светигора, за које је сам компоновао музику, уз помоћ пријатеља. Игуман манастира Рибница у Паштрићу је постао 17. децембра 2017. године, а његовим доласком је он поново постао мушки манастир. Бави се сликарством, вајарством и иконописом, а својим радовима покушава дати православну димензију. На сликама користи плаву боју, за коју вјерију да је боја Светог Духа.

Оче Арсеније, помаже Бог и благословите! Наш часопис намирењен је, прије свега, средњошколцима који похађају наставу Православне вјеронауке, али и свим младим људима, студентима, који трагају за Богом. Ипак, на путу те потраге младог човјека у овом свијету стално нешто спутава, свијет око нас, обавезе, вриједности које нам се намећу и које прихватамо или се боримо против њих. Чини се да је друга Божија заповијест: „Не прави себи идола нити каква лика“, и данас актуелна, јер иако идолопоклонство одавно више не постоји као религија, оно постоји кроз систем вриједности, принципа, који се намећу и представљају пред младе људе данашњице. Који су то идоли данашњице?

Бог помаже и Бог вас благословио! Нажалост, цео овај свет око нас је један велики идол, који се онда дели на стотине, хиљаде милиона малих идола који су непрестано око нас и ми, заправо, нисмо ни свесни да смо непрестано поклоњени идолима, од ситница до крупних ствари. Ми, заправо, чак неки пут и од Цркве и од вере, када нисмо правилно васпитани у вери, правимо неког идола и то је онда лажна вера и то је онда, да кажемо, више неко помодарство, идолопоклонство. И онда тако дођу неки људи, ето само да пипну Арсенија или неког другог монаха или свештеника или владику, само да га виде, само да га чују. „Ето, оче, само да Вас видимо, само да Вас чујемо“, а то је безвезе. То није добро. То значи да већ од једног духовника правите идола. У суштини, наш идол, ако ћемо тако да кажемо, односно центар нашег живота, треба да буде наш Творац неба и земље, који је дао ову предивну планету да уживамо у свему томе, али да је не обоготовравамо, да ништа од тога не претварамо у „бога“, у идола, него да то буде нама на корист, али да нас ништа не зароби.

Поставља се питање, оче, да ли хришћанска Црква, тј. конкретно свештенство које проповиједа, које људима, народу приближава Христа - иако се Христос и сам приближава људима - има методологију којом би дала једну антитезу савременим вриједностима које младог човјека бомбардују са свих страна. Која је методологија Цркве, и да ли је потребно да је преосмислимо и можда још активније приближимо младим људима?

Везано за методологију Цркве ја не бих могао да измишљам „топлу воду“. Од како је настала Црква она има своју методологију, коју, нажалост, ми често пренебрегавамо. На првом месту, основни чинилац те методологије је рад на себи. Поготово ми - клир, свештенство и монаштво, морамо на себи духовно да радимо да би стекли ту Божију благодат, ту енергију Духа Светога, харизму, којом ћемо онда да пленимо. Много пре ћемо том харизмом да пренесемо Реч Божију, него не знам каквим ученим речима или схоластиком, наученим градивом из богословије и богословских факултета, итд.

Са друге стране, иако до скоро, заправо, то није био толики проблем колико је сада: колико су информације преплавиле планету. Један свештеник или неко од монаха ко има благослов да се бави људима и да им помогне, мора много да ради на своме образовању и да буде информисан. Не можемо да живимо у неком нашем свету, у неком нашем селу или граду, у неком свом 19. веку, и да кажемо: „Ето тако, сада сам завршио теологију и само ћу причати о томе како је, ето, Христос вакрео“, што би рекао један мој пријатељ из Острога. Па знамо то. Али је јако важно да знамо и о уметности, науци, о спорту, и о генетици, о социологији и о не знам више чему, једном речју о свему. Јер данас је млад човек превише информисан, да то прелази и у другу крајност. Међутим, истина је - он много тога зна и ти, ако не можеш да му парираш, он тебе откачи: „Брате, немој да ме смараш“. Али ако он види да ти живиш у овом тренутку, да ти пратиш шта се дешава, тј. ово све што сам поменуо, он ће онда осетити да си ти неко ко може да му парира. Е онда, када га на тај начин задобијеш, када му покажеш да све знаш, да пратиш, е тек тада се он, заправо отвори, изненади. Е онда му ти даш Реч о, заправо, јединој и правој вредности.

Било је у Цркви пар покушаја и пар пројекта да се младимљудима приближимо чак и кроз музичке спотове и пјесме актуелних и познатих пјевача и бендова. Како бисте оцијенили те покушаје?

То је рискантно. Нисам за тај приступ, јер врло често и лако може доћи до „онечишћења“, да не кажем неки други термин, Цркве. Ми не треба да се спуштамо на тај ниво. Било је то, у једном тренутку, Партибрејкери, па, не знам, Ђесови и неке друге групе, па овамо – намо, пројекат „Изnad Истока и Запада“. Не. Ја мислим да се ту нико није покајао. То је било занимљиво у једном тренутку, али, у суштини, не можемо ми да мешамо бабе и жабе. Ми ћемо из Цркве, из мантије, из олтара, са наше певнице, куће или манастира или штагод, чак превазиђи актуелност Рибље чорбе или Партибрејкера или не знам које групе. У суштини, Православље као такво, када је у пуноћи, оно је права авангарда. Не треба ми да се кријемо иза рокенрола. Нема формирало, обликујемо према тренутној актуелном музичком правцу и групама које га представљају. Не. Нека се они обликују према нама. Јер чим ми из Цркве пристанемо на то профаном, ми смо, заправо, некако поражени.

Њима треба нешто потпуно ново, а то је тај Дух Свети, то је та наша вера православна. Тути, човече, мораши да радиш на себи. Мораши да знаш шта је молитва. Па можда некад да ти кане и суза из ока, као свештенику. Ми морамо да радимо на себи, не смемо да будемо само службеници.

За крај овог нашеог разговора, а како бисмо то приближили нашој средњошколској читалачкој публици: да ли се из Ваших ријечи може закључити да бити хришћанин, заправо значи бити дубоко аутентичан и дубоко искрен и увијек оригиналан и увијек нов? Хришћанство није, чини нам се, вјера затворености и копирања образца понашања.

Не, хришћанство није препричавање неких догађаја и копирање неких ликова. Не, апсолутно. Када смо ми заиста у Господу, Он је јединствена и свако има свој дар. Због тога ми када порадимо на себи, ми ћемо онда бити можда мало и модерни, можда ћу да представимо на то и неки сленг, али ћу се задржати у оквирима ставим наочаре за сунце, можда ћу имати мало пристојности, отмености и духовности. Значи, да приђем младом човеку, али да му се потпуно не разголитим или да се саобразим његовом вулгарном или каквом начину, јер одмах ћу да се дисквалификујем. Ја не могу за то да дам рецепт, Бог ће сваког од нас да тако формира када му се предамо.

Амин, оче, и да буде овај разговор на духовну корист многим!

Амин!

Разговор са оцем Арсенијем обавили смо у Брчком, у коме је држао духовну трибину „О себељубљу, другољубљу и богољубљу“.

**Разговор водио:
ђакон Бошко Максимовић**

То је, на неки начин, нека врста твоје дискалификације, јер то је све врло добро младим људима већ познато и то престане да буде њима занимљиво, јер они то знају.

МОЛИТВА ЧАСНОМ КРСТУ

(Молитва Часном Крсту Христовом се чита у свим приликама, и у Предању Цркве именује као непобедива молитва коју осбито читају вјерници ради заштите од духовних непријатеља.

Прекрстивии се хришћанин изговара:)

Слава, Господе, Крсту Твоме Часноме!

Да васкрсне Бог, и нека се развију непријатељи Његови,
и нека бђеже од Лица Његова они који га мрзе.

Да ишчезну као што ишчезава дим,
као што се топи восак на домаку огња;
тако нека изгину ђаволи пред лицем
оних који људе Бога

и осјењују се крсним знаком, и који радосно говоре:
Радуј се, Пречасни и Животворни Крсте Господњи,
који прогониш ђаволе силом распетог на теби

Господа нашег Исуса Христа,
који је сишао у пакао и сатро силу ђаволску,
и који нам је даровао тебе, Крст Свој Часни,
за прогањање сваког противника.

О, Пречасни и Животворни Крсте Господњи,
помажи ми увијек са
Светом Владарком, Дјевом Богородицом,
и са свима Светима занавијек.
Амин!

ДОКАЗИ ПРОТИВ ЕВОЛУЦИЈЕ¹

Боготражнике

•

20

÷

Ј а бисмо почели изучавати доказе против теорије еволуције, прво морамо да знамо шта је заправо еволуција. Еволуција подразумијева биолошки феномен организама да мијењају свој генетски код. Та грана еволуције се назива **макроеволуција**. Она говори да сви живи организми имају истог претка који је живио прије, отприлике, 4.5 милијарде година. Чим се бавимо толиким временским раздобљима које човјек никада неће моћи објаснити, и научници напуштају оквир науке, оквир чињеница, и несвесно прелазе у свијет вјере и вјеровања. Данашњу теорију еволуције утемељио је научник Чарлс Дарвин. Он је имао жељу открити како је настао свијет, те је 27. децембра 1831. године отпловио бродом Бигл у своју експедицију. Све до 1836. године он је скупљао различите фосиле. Ти фосили су га заинтересовали за поријекло врста, које је касније и истраживао. Године 1859. он је објавио своје велико дјело „О постанку врста путем природног одабира или очување больих врста у борби за опстанак“. Кроз ову књигу, он је своју теорију утемељио на опажању да живи свијет у правилу производи више потомства него што то потомство има могућност преживљавања. Оно што научници сматрају да људи тумаче погрешно јесте то да је човјек настао од мајмуна. Еволуционисти тврде да човјек и мајмун имају истог претка (највјероватније *Homoerectus*) и да су се послије на различите начине развијали. Потврдом ове теорије сматра се откриће птице *archaeopteryx*, која је представљала прелазну форму између диносауруса и птице.

Проблем данашњице је тај што је еволуција прихваћена као истинита и изучава се у свим школама, а свако ко не вјерије у еволуцију се сматра заосталим. Ђеца од малена уче да су настали од нечега што је прије више милијарди година било неживо. Закон биогенезе Луја Пастера, на коме се и базира биологија, каже да живо настаје само од живог, што већ представља прву ману науке. Еволуција се, као што знамо, заснива на теорији великог праска и једна без друге не могу. Теорија великог праска говори да је из ничега настало све што видимо око себе и то прије 14 милијарди година. Услов за теорију великог праска су вријеме, простор и материја које су се морале појавити у идентичном тренутку. Да се нису појавиле у исто вријеме, имали бисмо простор и вријеме, али не бисмо имали шта да ставимо у простор и вријеме; да смо имали вријеме и материју, не бисмо их имали где ставити; да смо имали материју и простор, материја се не би могла ширити јер вријеме не постоји. Једном ријечју, ово „тројство над тројствима“, како га у науци називају, зове се континуум. Научници су се трудали бити прецизни при стварању ове теорије па су одредили тачну количину најлакших гасова (деутеријум, хелијум, литијум), која је, иако никада нису објаснили откуд ти елементи прије великог праска, потребна да би се експлозија десила и да би се свемирширио. Астрономским мјерењима доказано је да данас има 160 литијумових атома на билион (10^{12}) осталих атома што невјероватно мало.

¹ Коментар уредника: Теорија еволуције као званична теорија која се изучава у средњим школама као свој примарни недостак показује то што је теорија, дакле недоказива теза која се нуди у недостатку познања истине. Теза, или-ти теорија еволуције као теорија **мајмунологије** агресивно се намеће глобалном образовном систему већ преко једног вијека. Истовремено фингирајући својим садржајем идеју псевдо-религије и сурогат-вјере која треба да одбаци Бога као Апсолута и Творца „свега видљивог и невидљивог“, а при том да наметне теорију о могућем пантеистичком-материјалистичком постојању свега и постојању човјека као мајмоноликог бића. Многе „научне“ лажи теоретичара еволуције већ је негирала сама наука. Овај рад је значајан у томе што својим доприносом на научни начин покazuје урушавање саме у себи лажи теорије еволуције. Наука заправо доказује ненаучност еволуционистичке тезе.

Испитивање, које је базирано у Њемачкој од стране тројице главних научника, није толико популаризовано ради покушаја заташкавања (јер „није довољно добар доказ“) демантовања БигБенга од стране свјетских астронома, али је од стране већине хришћанских и исламских научника прихваћено и поздрављено. Главни закључак је да, што су старије звијезде, има мање литијума у њима, што супротно ономе што говоре теоретичари великог праска.

У истраживању 2020. године, на митингу AAS-а, Америчког астрономског друштва, потврђена је, до тада, теорија Лернера – количине литијума и хелијума су упала мање него што то говори теорија великог праска. Најстарије звијезде имају мање од пола предвиђене количине хелијума, а чак само једну десетину укупне количине литијума предвиђене нуклеосинтетичком теоријом великог праска. Такође, доказано је да је баш због таквих количина најлакших елемената, немогуће да су ти елементи постојали пре великог праска.

Постоји више доказа које еволуционасти узимају као главне. Сада ћемо их објаснити. Прва ствар коју еволуционасти заговарају јесте да човјек није настао директно од мајмуна, већ да и човјек и мајмун имају истог претка. Ово је потпуно бесмислено зато што не објашњава настанак слободне воље код човјека. То је чак и Аристотел говорио када је подијелио душу на три врсте: вегетативну (биљке), виталну (животиње) и разумну (човјек), где је рекао да душа не може да се мијења и да човјек не може да почне живјети као биљка итд. Појављивање слободне воље и морала је нешто потпуно необјашњиво за науку. Човјека је неко морао научити моралу, јер у супротном убијање, мржња, страсти могу бити заправо морално исправне. Такође, не може се објаснити ни настанак језика код човјека, јер ми када бисмо малу бебу оставили утишини кроз читав живот, она никада не би проговорила, а камоли тај језик пренијела на друго биће, споразумјела се.

Друга ствар коју заговарају еволуционасти је сличност између мајмуна и човјека од 98%. Ово је апсолутно немогуће јер толика сличност у генетском коду би произвела и огромну физичку сличност човјека и мајмуна. И ако ставимо то на страну, у истом том истраживању, речено је да је сличност човјека и свиње и човјека и миша 90% - у истом истраживању... Да ли је човјек онда настао од свиње или миша? Наравно да не...

Затим имамо фосиле – доказе еволуције. Па и не баш... Никада у историји нису пронађени фосили наводних прелазних врста, никада! Фосили који су пронађени у Јужној Америци и представљају „доказ“ еволуције су заправо оно што еволуционистима задаје јак ударац. Пронађени су фосили риба, али оно што је занимљиво је то што су ти фосили риба пронађени на Андима, другим највишим планинама на свијету. Просјечна висина Анда је око 4000м надморске висине. Како су се рибе појавиле тако високо? Одговор је једноставан – Потоп. У Библији пише, Постање 7, 19-20: „И воде су толико преплавиле земљу да су прекриле све високе горе под цијелим небесима. Воде су се подигле петнаест лаката изнад потопљених гора“. Овдје видимо да је и највиши врх свијета био под водом 15 лаката, приближно 6.75 метара. Проналазак птице archeopteryx-a у Золнхофену представља један од, наводно, највећих доказа еволуције. Главни доказ је био тај да је ова врста имала зубе. Баш ти зуби представљају везу између диносауруса и птице – еволуцију. Питање је сада, да ли је то једина птица у историји која је, како еволуционасти тврде, имала зубе? У историји су све птице имале зубе, попут archeornix-a, hesperornix-a... Онда долазимо до дилеме јер је archeopteryx једини имао канџе. Нама најпознатији примјер је ној који такође има канџе, што аутоматски демантује и ту теорију. Уколико и ово није довољан доказ неистине око archeopteryx-a, да видимо ово. Archeopteryx је птица чији је фосил, 1862. године, ископан у седименту у Золнхофену. Чињеница је, она јесте имала дуг реп, зубе итд, али је нешто друго, мање познато, еволуционистима ту створило проблем. Поред archeopteryx-a, у истом седименту, ископан је фосил амонита (roda ophelia), организма који живи на самом дну океана, на најситнијем седименту који је много ситнији од морског пјеска и на нивоу је праха.

Овај феномен би врло добро објаснио библијски догађај – Потоп, али наравно, еволуциоњисти не признају тај догађај као историјски и овај феномен је објаснио професор на једном великом европском универзитету. Његово објашњење гласи овако: „Близу обале, налазила се лагуна...“. Научно је доказано да је у лагуни могуће формирање ситног седимента. „...archeopteryx ког смо пронашли се закуцао у лагуну и тако угинуо, али је остао у близини амонита и случајно су се, радом струја, нашли један до другог“. Колико год ово звучало немогуће, због отпора воде брзина птице би морала бити огромна итд, хајде да кажемо да постоји нека минимална шанса. Све би то било сјајно да у Золнхофену није, уз archeopteryx, ископано јато-амонита (rodaophelia). Чињеница је и да око 95% укупно пронађених фосила чине фосили риба и водених организама. Са друге стране, библијски Потоп би ово идеално објаснио баш зато што су рибе, као и морски организми (попут roda ophelia-e), због великих земљотреса услијед Потопа, биле најподложније затрпавањима седимента, а послије њих, на ред су долазиле птице које нису могле толико дуг период проводити у ваздуху, те су услијед огромних невремена потапане у воду и уз то, као и рибе, затрпаване седиментом.

Наравно читамо ријечи испод са десна на лијево: „Глава куће од Бога ће умријети (се уништити) својом вољом (буквалан превод: својом руком) на крсту“. Хајде да анализирамо. Ко је Глава куће. Ако сте помислили да је то отац, не бисте били у потпуности у праву. Господ Исус Христос каже у Јеванђељу по Матеју 28, 18: „Дата ми је сва власт на небу и на земљи“, од Оца... Што значи да је Сину Божијем дата власт од Оца на земљи (нашој кући), самим тим у Библији се као глава куће означава син (отац се означава као снага куће). Хајде да мало прилагодимо сада реченицу: „Син од Бога ће умријети својом вољом на крсту“. Невјероватно! И, вјеровали или не, Библија је пуна оваквих скривених порука које сmisла имају само у њиховом оригиналу, Бог је са разлогом одабрао хебрејски језик. У њему се крију све информације овога свијета, о стварању и о спасењу.

Занимљива је још и ријеч „Ет“($\alpha\eta$). Ова ријеч се не може превести, али када би се избацила из Библије, Јевреји кажу, Библија не би имала смисла. Хајде да видимо зашто је то тако. Слова алеф(\aleph) и тав(τ) су прво и последње слово хебрејског алефбета (алеф+бет = алефбет). Хајде да се сјетимо још једног цитата из Библије, Јеванђеље по Јовану 1, 1: „У почетку је била Ријеч и Ријеч је била са Богом и Ријеч је била Бог“ . Оно што нам запада за око јесте синтагма „У почетку“. Она нас подсећа на прву реченицу у Библији, зар не?

זראה תאו מיםשה תא מיהלא ארב תישארב

„У почетку створи Бог небо и земљу“

Хм, шта је сад овдје тако специјално? Заšто нам је цитат из Јеванђеља по Јовану битан? Да видимо... У почетку је била Ријеч... Аха! То може бити ријеч ЕТ ($\alpha\eta$). И Ријеч је била уз Бога... Ријеч Ет се налази одмах поред ријечи Елохим која означава Бога, Ријеч је уз Бога! И Ријеч је била Бог? Откровење 22, 13: „Ја сам Алфа и Омега, први и последњи, почетак и свршетак“. Нови завјет знамо да је на грчком. На грчком, прво и последње слово су алфа и омега, видимо сличност? Бог говори да је Он Алфа и Омега, да је Он Алеф и Тав, да је Он $\alpha\eta$, Он је РИЈЕЧ! Изгледа да је реченица у Јеванђељу по Јовану, које је писано много послије прве реченице Библије, истинита. И замислите, Библија је пуна оваквих примјера и тајни, а баш то нити један научник никада неће моћи објаснити. Ово је доказ да је Библија - Божија ријеч, ово је доказ да је Бог посредовао писању Библије, ово је доказ да је Бог Истина, и наука никада, али баш никада, то неће моћи негирати. Ријеч = Бог је створио свијет!

Данило Милутиновић,
Гимназија, Добој

α

ω

Да ли сте знали да ???

ПРВА НЕДЈЕЉА ПОСТА ПРАВОСЛАВЉА-ЧИСТА

Недјељу православља прославља се подједа православља – у спомен на обновљање иконопоштовања у вријеме царице Теодоре 842. године. Веза ове подједе са великим постом је чисто историјска. Подједа православља десила се даш у ову недјељу. Сам празник посвећен враћању икона установљен је нешто касније, јер је још у 9. и 10. вијеку прва недјеља поста била посвећена старозавјетним пророцима Мојсију, Арону и Самуилу.

ЧЕТВРТА НЕДЈЕЉА ПОСТА СВЕТОГ ЈОВАНА ЛЕСТВИЧНИКА- СРЕДОПОСНА

Четврте недјеље Великог поста слави се спомен Преподобног Јована Лествичника који је читав пут духовног, подвижничког живота представио у својој чувеној књизи Лествица духовна, која узводи на небо и на примјеру сопственог изузетног подвижничког живота пружио узор како треба пролазити тим путем.

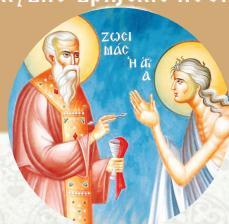
ДРУГА НЕДЈЕЉА ПОСТА СВЕТОГ ГРИГОРИЈА ПАЛАМЕ-ПАЧИСТА

Пачиста недјеља је друга недјеља Вакршњег поста. Добила је назив зато што слиједи Чисту недјељу. Посвећена је успомени на Св. Григорија Паламу, архијепископа солунског и чудотворца (г 1359) који је учио да људи постом и молитвом могу постати учесницима нестворене божанске енергије. То је празник побједе православног подвижништва над рационалистичким учењима која одричу значај подвига поста.

ПЕТА НЕДЈЕЉА ПОСТА СВЕТЕ МАРИЈЕ ЕГИПЋАНКЕ- ГЛУВНА

Посвећена је спомену преподобне мајке наше Марије Египћанке, и то само у случају ако у тај дан не падне претпразништво, попразништво или празник Благовијести, као ни Младенци. У Јеванђељу на Литургији опет се наводи пророштво Господа о Његовом страдању, смрти и вакрсењу. Преподобна Марија Египћанка се тога дана спомиње као примјер истинског поклоњања које потпуно препораћа човјека, чак и када је дубоко огрезао у блату гријеха. Ова недјеља у народу је позната као Глувна, глутва недјеља – далеко се зашло у глувно вријеме поста.

ТРЕЋА НЕДЈЕЉА ПОСТА КРСТОПОКЛОНА

Посвећена Часном Крсту. На овај дан врши се служба у част Крста Господњег. На свенојном бденију се после великог славословља Крст свечано износи на средину храма ради поклоњења. Тај дан је установљен у средини поста ради бодрења и јачања наших духовних снага, ради подсјећања на спасоносна страдања Господња и на долазеће за њима преславно Вакрсење. Стога, прослављајући Крст Господњи, Црква поје: „Крсту Твоме се клањамо, Владико, и свето Вакрсење Твоје славимо“.

ШЕСТА НЕДЈЕЉА ПОСТА ЦВЈЕТНА

Посвећена је успомени на последњи, царски улазак Господа Исуса Христа у Јерусалим, где је дочекан као цар уз клицање народа и дјеце: "Осана! Благословен који долази у име Господње, цар Израиљев". Из Типика Велике цариградске цркве (9-10 вијек) сазнаје се да је и кроз Цариград, као и кроз Јерусалим, ишла литија са освештаним границима, као и данас у свим православним храмовима свијета.

Да ли сте знали да ???

ВЕЛИКИ ПОНЕДЕЉАК

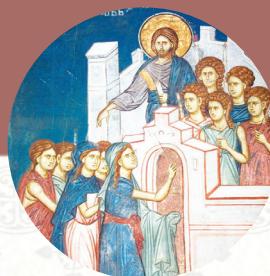
У Велики понедељак се спомиње мудри Јосиф, којег су браћа из зависти продала у Египат, који је пострадао и потом се прославио.

То је праслика Христа кога су земљаци предали на страдање и смрт. Тога дана се спомиње такође проклињање бесплодне смокве. Синаксар Великог понедељка објашњава да смокви постаје слична и „свака душа, сваког духовног плода непричасна“.

ВЕЛИКИ УТОРАК

Служба је посвећена јеванђелском казивању о десет дјевојака која учи Хришћане да буду увијек спремни, попут пет мудрих дјевојака да Христа, небеског Женика, дочекају и срећну, не само ћеломудреношћу, већ и добним дјелима, јер за спасење није доовољна само дјевственост већ и дјела хришћанског милосрђа. Поред ове приче, читају се још и друге дјиље: о талантима и Страшном суду.

ВЕЛИКА СРИЈЕДА

На Велику сриједу се спомиње издајство Јуде Искариотског. Тог дана, у спомен жене која је изалила миро на ноге Христове, у црквама се врши једна од седам светих тајни, освећење јелеја.

Током свете тајне јелеосвећења вјерници се помазују освећеним уљем као лијеком за тјелесно и душевно здравље.

ВЕЛИКИ ЧЕТВРТАК

На овај дан спомиње се неколико најбитнијих догађаја:

- Тајна Вечера, на којој је било установљено Тајнство Евхаристије;
- Умивање ногу ученицима;
- Гетсиманска молитва;
- Јудино издајство.

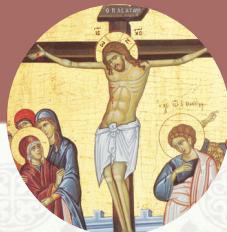
Оплакујући почетак Господњих страдања, Црква се исто вријеме мистично радује поводом установљења свете Евхаристије – тајне Христовог Тјела и Крви, тајне светог Причешћа.

ВЕЛИКИ ПЕТАК

На Велики петак нема Литургије. То је најжалоснији дан за Хришћане јер је Исус Христос био осуђен и распет на крсту. У вријеме смрти Сина Божјег земља се потресла, а сунце помрачило. Завјеса у јерусалимском храму се поцјепала на два дијела. Чак су и непријатељи у страху изрекли: „Задиста, ово је је Син Божји“.

Умјесто звона која су умукла још прошлије вечери, у црквама се, све до недеље, чује звук клепала. Увјече се износи плаштаница (украшено платно где се изображава скидање, полагање у гроб Исуса Христа) и служжи опјело.

ВЕЛИКА СУБОТА

Последњег дана Великог поста, јутрење је заправо опјело Христово које се негаје служи и претходне ноћи. Христос, како учи Православна Црква, лежи у гробу, док је душом у аду. У оквиру вечерње, служи се Света Литургија светог Василија Великог. По подне на Велику судботу у јерусалимском храму Светог гроба Господњег вијековима се већ дешава чудо – појава „благодатног огња“. У храму, у коме су погашене све свјеће и кандила, на чудесан начин долази до паљења огња, који јерусалимски Патријарх прима и потом га преноси на народ.

ПИТАЊЕ КАЛЕНДАРА

Постоји мноштво календара и то потенцијално може створити недоумицу и забуњеност. Одакле двије Нове године, које славимо једну по грегоријанском, а другу по јулијанском календару? Што се тиче самог календара, у нашим животима је присутан као свјетовни – грегоријански, и као црквени – јулијански календар. Такође, знамо и за Миланковићев календар, који није актуелан у пракси.

Историја календара у XX вијеку

Проблематика се појављује када државе православних народа, које су до тада вријеме рачунале по јулијанском календару, прихватају грегоријански календар, а помјесне Цркве настављају да рачунају вријеме по јулијанском календару. Додатни проблем представља разлика између грегоријанског (календар папе Гргорија XIII) и јулијанског календара (календар Јулија Цезара) који износи тринаест дана. Код нас Срба, овај проблем се јавља почетком XX вијека. Српска држава и Црква (до стварања Краљевине СХС) вријеме рачунају по јулијанском календару. Краљевина СХС се одлучује за прелазак на грегоријански календар, а Српска православна црква остаје „одана“ јулијанском. Тако испада да се дотадашњи Божић, који је слављен 25. децембра, слави 7. јануара. Иста ствар је и са осталим непокретним празницима.

Пошто овај проблем постаје све распорстрањенији, цариградски патријарх сазива Свеправославни сабор у Истанбулу 1923. године на коме учествују све помјесне цркве. Члан српске делегације био је Милутин Миланковић, који је пред сабор изнио најидеалније рјешење. То је, направио, до дан данас, најсавршенији календар који се назива Миланковићев календар (новојулијански). Миланковићев календар представља модификацију јулијанског календара.

Данас стварна разлика између Миланковићевог и грегоријанског календара не постоји, а она ће тек бити видљива 2800. године и износиће један дан.

Овај новојулијански календар прихватају неке помјесне православне цркве, а остale цркве настављају да се служе јулијанским календаром.

Српска црква је такође усвојила Миланковићев календар, али ће га узети у употребу тек кад га усвоје и употребе и остale цркве.

Такође, оно што забуњује многе православце данас је и слављење двије Нове године. За овај проблем највећу кривицу сноси глобализам и савремени начини слављења Нове године којима се, понекад, и ми хришћани предајемо. И грегоријански и јулијански календар су формирани тако да прво долази Божић, па онда Нова година, јер то што је „ново под сунцем“ јесте рођење Бога у тијелу, те је логички склад да прво прославимо Његово рођење и онда наступа Нова година. Велика већина православаца данас слави и грегоријанску и јулијанску Нову годину (Српску нову годину), а један Божић. Ми, као истински православци и Срби, треба да славимо само јулијанску Нову годину на нама својствен начин (литургијски, молитвено...). За јулијанску Нову годину се такође користи термин „Српска нова година“. Та Нова година није само српска, већ и бугарска, руска, антиохијска, итд. Стога је назив Српска нова година дјелимично неправilan.

Све у свему, календар није суштинско питање Цркве, већ само њена форма, те ниједан календар није свет сам по себи. Свака недоумица око календара би једноставно могла бити превазиђена заједничким рјешењем.

Рјешење би било да се све помјесне цркве усагласе око усвајања свима одговарајућег календара, којим би празници падали у исте датуме и дане у свакој помјесној цркви.

Александар Митровић, Гимназија, Лопаре

„СИЗИФОВ ПОСАО“ КРОЗ СВАКОДНЕВНИ ЖИВОТ

Гви бар једном у животу чујемо за синтагму „Сизифов посао“. А ко је био заправо Сизиф? Он је био личност из грчке митологије. Мит о Сизифу говори како је он више пута преварио грчке богове, и стога, осуђен је да гура тежак камен на врх планине. Тај камен би се скотрљао прије самог врха, а он би био изнова приморан да почне из почетка. Овај мит приповиједа тужну реалност људских живота који се могу упоредити са казном Сизифу. Тај камен јесте симбол изазова који људски животи носе. Представља наше муке да завршимо школу, да се запослимо, оснујемо здраву породицу, да дјецу изведемо на прави пут, али све то у бројним случајевима човјек покушава постићи својом снагом и напорима, без Бога. Колико смо се пута захвалили Богу ради добра која су нам се десила у тежим периодима наших живота? Ми смо састављени из материјалног, нашег тијела и нематеријалног, наше душе. Данас се наш живот поставља сизифовски,

да његов центар буде усмјерен искључиво на материјално, да се удаљује од нашег духа и заборавља да послије овог живота „пртљаг“ на онај свијет не представљају материјалне ствари, већ наша дјела и понашања, добра или лоша. Ми смо сви рођени као *tabula rasa*, као чисти бијели неисписани лист папира, а наша понашања и дјела исписују папир живота. Зашто да наш живот буде исписан ружним мислима, завишћу, злом и преварама (?), када може бити исписан добрим дјелима, позитивним мислима и разумијевањем других око нас. Због овога душа може да пати и да се њена егзистенција претвори у Сизифову казну. Камен у причи о Сизифу не само да је био симбол узалудног посла већ и казне пакла. Сизиф се налазио у Тартару где је гурао свој камен. А шта да је митски јунак-антијунак Сизиф знао за Христа, и да је имао Бога у срцу, да га призове у помоћ да га ослободи камена? Нема тог терета којег нас Господ неће ослободити, а за вријеме нашега живота, за наше покајање никада није касно.

Анастасија Ђокић,
Гимназија, Бијељина

Богословијске
•

27

•

„СЛАВИТЕ ГОСПОДА СА ГУСЛАМА“ (Пс 32, 2)

Привилегију да Господа прославља, моли и исповиједа овим древним инструментом посједује само српски род и племе. У преводу Ђура Даничића, на неколико мјеста у Светом Писму Старога завјета (нарочито у Псалмима Светог цара Давида) спомињу се „слатке гусле са псалтиром“ (Пс 80,2). Истина је, међутим, да у јеврејском оригиналу није записано гусле, него харфа. Ипак, Даничић нам не приређује овакав превод у сврху фалсификовања; свјестан менталитета и информисаности просјечног српског тежака из 19. стољећа, рачуна на чињеницу да он није имао прилику да се сусретне са харфом, нити другим сличним инструментом. Исто тако, Ђуро Даничић је свјестан тога да ниједан други инструмент из српског народног фолклора нема пуноћу славословљења и псалмопојања Богу какву имају гусле, те у складу с тим даје нам на заповијест да славимо Господа њима, онако како су Јевреји то чинили харфом.

„Манастири, гусле и гудало; то је српску вјеру сачувало!“ Уистину, наша света Црква, чије темеље је ударио Свети Сава, заједно са духом косовске епике очуване уз струне гусала, били су и остали гарант опстанка имена Србиновог, његовог образа, идентитета и вјере у васкрслог Христа кроз вијекове. Основа народног предања сакупљеног у епском десетерцу јесте Јеванђеље и Предање светих отаца. Епски пјесник, као колективни јунак и глас васколиког народа („Јер је ова пјесма испјевана, из главе је цијела народа“), биљежи библијске заповијести и поуке са Литургије и литургијских

проповиједи и, уграђујући их у карактере ликова из наше историје у облику кратких пословица у епским пјесмама, успијева да имплементира у широке народне масе поруке, вјеровање и учење самог Господа Исуса Христа.

„Тешко сваком ономе јунаку, што не слуша свога старијега“. Ево како је наш, наизгед, неуки народ преносио својим покољењима пету Божију заповијест коју Мојсије биљежи у своме Петокњижју, а Вук Караџић поново записује у пјесми „Старина Новак и Дели-Радивоје“. Дубоко укоријењен у наше национално биће јесте завјет Светог Саве, подсјетник на златно доба српске државности и духовности који нам је у тешким временима давао наду да ће доћи поново доба када ће Бог ходати по земљи. Подсјећао нас је епски пјесник, на примјеру пјесама „Свети Саво“ и „Опет Свети Саво“ на доба Немањића; „Док се драгом Богу угађало; све је цвало и све је рађало и све с Божјим промислом бијаше; а Србија к'о сунце сијаше!“ Набрајајући светиње од Моштанице у „Крајини љутој“, па све до царске лавре „Вилиндара“, Саво поручује безумној скупштини да: „Није бабо похарчио благо на наџаке, ни на буздоване... но је бабо похарчио благо све градећи мlogue задужбине“ и тиме нам дао универзалну поруку којом се и кнез Лазар води на Косову бирајући Небеско царство јер: „Земаљско је за малена царство, а Небеско увек и довека!“

Овдје стижемо до српског „петог јеванђеља”: Косовског завјета очуваног у косовском циклусу епских народних пјесама. Кнежева вечера је српска тајна вечера, где је лик Јуде Искариотског присутан у виду Вука Бранковића, док се Христос мистично пројављује у цијелој српској војсци која се Њиме причешћује „код прекрасне Самодреже цркве” и бива распета за Њега на српски Велики Петак - Видовдан.

О неодвојивости гусала и епске поезије од српског православља су најбоље посвједочили Његош (Свети Петар Ловћенски Тајновидац,

како га је називао блаженопочивши митрополит Амфилохије) и Свети Николај Охридски и Жички, обојица архијереји, обојица епски пјесници и обојица гуслари. „Горски вијенац” и „Небеска литергија” су наша својеврсна биографија, национални програм који је вијековима, заједно са Светим Писмом, био путовођа поробљеног и напађеног српског сељака кроз бремена минулих времена. Кажем вијековима, јер су оба дјела постојала и прије него што су записана, постојала су у вапајима и молитвама обичног Србина које су чули и записали Његош и Владика Николај. Истина је да „Нису Срби кано што су били” и „Бог се драги на Србе разљути”, али ако бисмо наставили да идемо стопама наших славних предака и пратимо поуке народне епске поезије; можемо се надати да ћемо дочекати Христово откривење у пуном сјају.

„Анђели се са неба спустише,
Па Србију земљу загрлише.”

„Бјежи, грдна клетво, с рода - завјет Срби испунише!”

Михаило Стевановић,
Гимназија, Бијељина

Богдан
Његош

•

29

÷

„ТЕЛЕФОНИ НАМ КРАДУ ДЈЕЦУ“

Технологија је много допринијела данашњици, али уз мноштво добрих страна, има и лоших. Једна од лоших страна је то што млађи одрастају уз „дигиталне дадиље“, то јесте, мобилне телефоне, таблете, рачунаре и слично. Захваљујући мобилним телефонима дјеца имају проблеме са концентрацијом, пажњом, слабије памте, рјечник им је прилично слабији, све више се користе стране ријечи (сленг), а све мање српске ријечи то јесте вокабулар. Научници су доказали да превише времена проведеног на телефону може да доведе до физичке промјене структуре мозга код дјеце. Дијете док гледа у телефон добија неку врсту стимулације, то улази у мозак, а мозак мора да има интеракцију са околином како би се развијао, а дијете које гледа у телефон добија јако пуно импулса и све друго постаје неважно. Тако се може потенцијално јавити болест зависности, која подразумијева да особа не може да функционише без телефона.

Васпитању данас, неопходно је да родитељи пажњу своје дјеце усмјере према природи која нас окружује, према игри и дружењу. Прије су дјеца гледала по један цртани у дану и самим тим су имали више простора за размишљање, а сада дјеца немају времена да размишљају јер су пасивни примаоци електро-информација. Дијете, али и тинејџер, треба: више времена да посвети свом размишљању (интроспекција), да проводи вријеме у природи са породицом и пријатељима, да учи, чита, итд. Морамо да промијенимо наше навике и навике наше дјеце јер ћemo се угушити у сопственој празнини или ћemo на неки начин бити „испрограмирани“ за понор који планету чека у будућности, а чему сада треба stati у крај.

Јелисавка Марић,
Гимназија, Лопаре

илюстрација
Данијел Трупинић
Техничка школа, Лопаре

КРСТОВДАН

*Саси, Боже, људе своје, спаси Господи;
Крстом Твојим Ти нам светли, Крстом нас води;
Крст је сила и знамење, Крст је спасење!*

Крстовдан је празник који православни хришћани прослављају 27-ог септембра. То је празник посвећен проналаску Часног и Животворног Христовог Крста на мјесту његовог распећа. Славећи Крст, ми у ствари славимо самога Господа Исуса Христа, Богочовјека. Крст Господњи поштујемо и светкујемо из више разлога. Крсту је Господ дао силу распевши се на њему зарад нас људи, нашега спасења. Крстом почињу све свете тајне, само крштење, а за њим и остала. Крст је дарован људима од стране Христа којим побјеђујемо сваки гријех и сваког ћавола. Од Крста бежи све што је нечисто, зло, што нема покриће у Божијим законима. „Крст је красота Цркве, чувар васељене, анђелима слава, а демонима рана“.

Увидјевши да сила његове војске није велика и имајући у виду зла лукавства Максенцијева, Константин поче сумњати у свој успјех. Константин се поче молити Једноме Богу. Након што се искрено помолио, у подне, на небу се појавио Крст Господњи, изображен звијездама, који је сијао јаче од Сунца, и на коме бијаше написано: „Овим побјеђуј!“. Овом чуду су се дивили сви војници и цару Константину се те ноћи у сну јавио сам Господ Исус Христос, поново му показавши симбол Часног Крста што му се указао тог дана, и рече му: „Начини изображење овог знамења, и нареди да се носи пред пуковима, па ћеш побиједити не само Максенција, него и све непријатеље своје“. Цар исприча доглавницима виђење своје, и позва вјеште златаре и нареди им да од злата, бисера и драгог камења направе часни крст по узору на онај који му се указао. Поред тога он заповиједи цијелој војsci својoj да сваки војник на свима оружјима и штитовима носи знак Часног Крста. Максенције, дозвавши за Константинов поход на Рим, изађе са римском војском против великог Констатина. Константин нареди да се пред пуковима његових војника носи Часни Крст. И кад се сукобише са Максенцијем, он силом Часнога Крста заједно са својом војском бијаше побијеђен. Максенције поче бјежати, гоњен од стране цара Константина, преко Милвијског моста на ријеци Тибру, који је он подигао, али се мост у том тренутку силом Божјом уруши, те се Максенције заједно са својим војницима утопи. Велики цар Константин побједоносно уђе у Рим, а народ га дочека са радошћу и почастима. У спомен те славне побједе он постави у центру Рима на високом каменом стубу Крст, и написа на њему: „Овим спасоносним знамењем ослобођен је овај град од насиљничког јарма“. Када Константин бијаше у рату са Скитима на ријеци Дунаву, њему се опет јави на небу ово оружје, поново однесе побједу, као и претходни пут. Познавши силу Христову и повјеровавши да је Он једини истинити Бог, он се крстио у име Његово са својом мајком царицом Јеленом.

Проналазак Часног Крста

Богоугодници

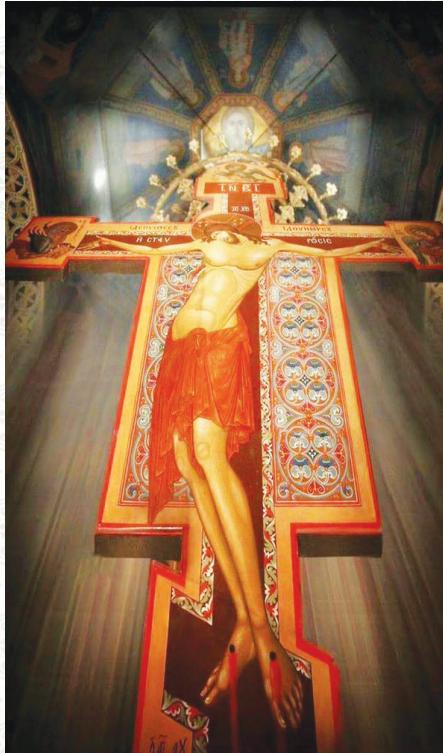
32

Велики Константин је своју мајку са великим благом послao у Јерусалим у потрази за Часним Крстом Господњим. У Јерусалиму царица Јелена обиђе света мјеста, поруши идолска светилишта и изнесе часне мошти многих светитеља. Тада у Јерусалиму патријарх бијаше Макарије, који је велиокодушно дочекао царицу и подржао њено трагање за Часним Крстом. Царица Јелена сазнаде да је Крст закопан под Венериним храмом који је на Голготи подигао цар Адријан. Царица нареди да се поруши тај идолски храм, те копајући у дубину нађоше три крста. Царица бијаше у недоумици да распозна Крст Христов. Међутим, у том тренутку крај њих је пролазила пратња са мртвацем. Тада је патријарх Макарије дошао на идеју да на мртвача ставе редом један по један крст. Када ставише први и други крст мртвац лежа, а када ставише на њега трећи крст мртвац оживје. Тада патријарх уздигне Крст, а народ са сузама пјеваше: „Господе помилуј!“. Царица Јелена тада направи ковчег од сребра и у њега положи Часни Крст.

Повратак и Воздвижење Часног Крста

Касније, цар Хозроје након што је освојио Јерусалим, одведе многи народ у ропство и однесе Часни Крст у Персију. У Персији је био 14 година. Године 628. византијски цар Ираклије побиједи Хозроја и поврати Крст у Јерусалим. Улазивши у град цар Ираклије је носио Крст на својим леђима. Међутим, одједном стаде не могавши ни корака даље. Патријарх Захарија угледа ангела, који није дозвољавао цару да у раскошним царским хаљинама носи Часни Крст и то по ономе путу по коме је Господ Исус Христос, бос и понижен, ходио. То виђење патријарх рече цару. Тада се цар свуче, па у скромној одјећи и бос узе Крст и изнесе га на Голготу. Он га положи у Храм Васкрсења, на срећу и утјеху цијelog хришћанског свијета.

Крст је свети жртвеник на ком се сам Господ жртвовао за људске гријехове. Господ Исус Христос је умро на Крсту за нас и за откуп наших гријехова. Крст је сила Божија и средство нашег спасења. Са Крстом улазимо у Рај и без њега не можемо наслиједити Царство Небеско. Крст побјеђује сваки гријех, сваког ћавола, чак и саму смрт. Нема гријеха, чак ни оног највећег, којег не можемо побиједити силом Крста Часнога. За нас православне хришћане, Крст је највећа светиња, зато се крстимо у име Оца, Сина и Светога Духа, јер:

Крст спасава верне људе од свих повреда,
Крст је сила, Крст је слава, Крст је победа!
Крст је сила и знамење, Крст је спасење!

Софija Врачевић,
Гимназија, Бијељина

ХРИШЋАНСКА ЉУБАВ

Хајде да причамо мало о љубави. Данас ћемо чути много разних изјава где ће једни другима честитати празник. Многи ће "потрчати" да обрадују неку близку особу поклоном, загрљајем... Све би то било у реду када бисмо знали о чему се ради, кога Црква прославља и зашто. Али човек не би био човек када не би нешто прихватио олако без претходног испитивања и жеље за сазнањем. Лакше је рећи - ма то тако сви раде, зашто не бих и ја. Као и наша "заглављеност" у одређеним деловима традиције. „Мој деда је тако славио и ја ћу. Он није постио, не треба ни ја да постим“. Могао бих навести још милион таквих примера где човек просто неће да научи и да се унапреди већ прихвата усташену праксу јер му је тако лакше.

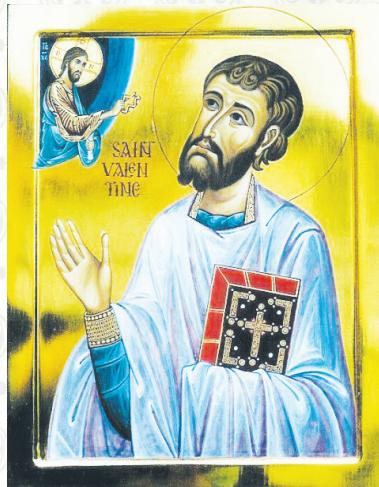
Било би добро да пре свега знамо ко је био Свети Валентин, и зашто га је Црква канонизовала, да би могли да га прослављамо на прави начин. То би било као када бисмо јели прасетину на Светог Николу. Зашто да не, није уопште важно што је он живот посветио Богу и у свему се трудио да буде сличан Христу. То је пут којим и ми треба да

идемо. Свети Валентин је био свештеномученик којег наша Црква прославља у августу. И заиста се јесте борио за љубав, али љубав Христову, а не лажну и комерцијалну љубав. Ноћи је проводио у молитви и молитвом лечио болесне. Ружно је и што га неки наши православни "осуђују" и износе гомилу неистина о њему јер се тако постаје бољи и "већи" верник. Заиста нам није

потребан дан љубави ако истински верујемо у Христа и следимо његово учење. Сваки дан ћемо наћи начин да учинимо добро дело макар и најмање, а већ то осликава љубав на најбољи могући начин. Свето писмо нам јасно говори да мужеви воле своје жене као што је Христос заволео Цркву и да жене поштују и воле своје мужеве. Тако да је све прилично јасно. Сваки дан можеш наћи начин да обрадујеш оног кога волиш и да се трудиш да волиш сваког човека. Тако и чинимо, а немојмо се свађати око нечега

о чему не знамо доволно јер мудар човек не жури да говори чак и ономе што зна. Не може се маратон трчати без припреме. Зато, браћо и сестре, припремајмо се сваке Литургије да свакодневно живимо љубављу, оном љубављу коју је Христос посејао у срца наша!

АДОРНОВА РЕФЛЕКСИЈА БЕКЕТОВЕ ФИЛОЗОФИЈЕ

Бекетова филозофија страдалник је оних тумачења која су и сама страдалници у тумачењу његовог дјела јер га нису могла разумјети изван оног ограничења коју естетичка конвенција допушта. Адорнов изразити афинитет спрам темпоралности Бекетову интермитенцију наводи снагом рефлексије и види је у призорима свијета који се у мртвилу пуког трајања реализовао након атомске катастрофе. Свијет у прогресивном нестанку призива мисао да све ово дugo траје па се смрт, која ваљда неће изневјерити, наводи као органон спаса. Свијет који живи у медијуму рационалности ово наводи као херезу, поготово што живот садашње историје пребива у линеарној каузалности инструменталног ума у коме обећање среће, у финалном разлогу, коинцидира са испуњеним циљевима историје. Познато је да постоје стања живота која долазе до спаса преко месијanskог карактера смрти, али код Бекета долази до зебње да крај долази сувише касно са мишљу да је крај дошао, али да је можда већ и прошао и изневјерио оне који га чекају. У најављеној смрти природе која систематски нестаје у аспирацијама субјекта живот егзистенције је негиран стидом радње далеко више него онтолошким безнађем који је створио. Бекет то никадје експлицитно не спомиње, али то Адорно рефлексијом дешифрује, денунцирајући све што је симплифицирани дијалог погасио у разговору. Адорно је семантичким помаком и великим искоком успио Бекетову мисао изоловати од сваког значења како би је сачувао од асимилације са стандардним облицима споразумијевања не би ли несметена, из свог пећинског херметизма, могла судити здравом разуму од кога се она, у својој властитој индиференцији, јежи. Бекетова језичка редукција далеко је ближа бесмислу из перспективе официјелног смисла, знајући да се он у своме појму, преко људских циљева, у потпуности компромитовао. Адорно наводи да пунина смисла код Бекета опстаје преко појавне контарности која измиче значењу и јавља се само преко трансцендентне семантике која собом увек надилази рационалистички опус испољавања. Управо зато се указује у дестилованој форми језичког минимализма и то као тестамент који у будућности неће имати ко прочитати. Ова мисао није без смисла јер се смисао може појавити само на мјестима где се он немилосрдно ускрађује.

Боље коначност у смрти него лоша бесконачност у понуди векторски образоване цивилизације коју из сужене људске перспективе у дијалогу Бекетове драме намеће историја сабијена у искључивост антропоцентричних интенција. Ако је свијет собом изиграо свој појам и у новој улози се на траси историје поистовијетио са приземним амбицијама људског битка, то сам ток ствари иде по трагу колапса који се налази како изван зоне очигледности, тако исто и изван зоне замисливости наводећи овом релацијом да неизвјесна стварност у свакој тачки времена све брже улази у извјесност финалне регресије. Процес који заступа историја налази се у паклу празне мултипликације и Бекет је помиње индиректно само кроз шкрто језичко посредовање субјекта и свијета. У актуелном случају дате стварности ова дуална веза у емфатичкој диспаратности се оглашава апокалиптичним крајем природе.

Бекетова мисао, покренута из регија своје крајње потиснутости, је единствени косац просјечне свијести дате у насиљу множине и преко ње покушава раскринкати прозаично деградирање природе у учиљаној интенцији која стоји у консталацији тријумфа субјекта над пораженом природом у укроћеном објекту. Не говорећи никадје експлицитно за Бекета је, по Адорну, нестанак природе модификовано Ништа које се исказује преко бића и стоји у изведби постулираног субјекта и представља само једну од мутација оног Ништа које у окциденталној филозофији произилази из Парменидове лапидарне релације Биће и Ништа су и поред инкомензурабилности сродни по разлици. У онтолошкој аксиоматици елејске школе кроз тезу: биће јест, небиће није, Ништа губи она застрашујућа знамења која пристижу искључиво преко пролазне природе бића. Остајући без референције Парменидово Ништа се завртило у ротационој таутологији која га у форми неутралног појма оставља без рефлексије. Изоловано, солитарно Ништа, преко изразите преференције бића, стављено је у контуре неутралног појма и умногоме одјекивало празно, вакумирано и блиједо у већинском оним: Ништа није, она се – филозофија - у са великим разлогом посветила бићу. У коме Ништа није, на основу онога шта биће појмови нашли су се у улози ротационог циклуса који ствара круг вјечног настајања и нестајања носећи у равнотежи полова битковни карактер укупног постојања. Биће и Ништа у великому поглављу грчке филозофије водили су, кроз узајамну синхронизацију, главни посао у перзиstenцији циркуларног карактера постојања. Из строге логичке перспективе Ништа стварно није, али у стварности Ништа је иманентно бићу зато што све нестаје, а управо се нестајање налази на главном курсу панлогичке драме постојања, па се пут ентропијске неминовности нестанка, преко стријеле времена у бићу, итекако може поистовијетити са Ништа.

Ништа једноставно не мора бити Ништа да би се поистовијетило са Ништа. Нестајање је бићевни супститут за Ништа. Болно нестајање, присутно као систематски процес, далеко је горе од Ништа: зато код Бекета Ништа, у својој феноменолошкој чистоћи, не улази у појмовни мрак онтолошке беспомоћности, него коинцидира са индиференцијом коју вјерно, у слици директног подражавања, саопштава дијалог двије расходоване егзистенције. Оне са великом комоцијом разматрају Ништа из аспекта онтичког краја који преко егзистенције заступа смрт. Али, како наводи Адорно, „крај у смрти не дјеше пулс саговорницима нити им ствара радикалну животну тегобу у изведби егзистенцијалног страха и дрхтања“. На констатацију овог једног да је крај дошао, други му узвраћа: „Зар крај није прошао?!“, формирајући тиме дијалектику залеђеног стања у коме се вријеме исповиједа преко дијалектике истости. И прије и послије, прошло и будуће се налазе на равној линији нултог идентитета који свако биће и стање интегрише у јединство нестајања. Крај је на почетку - то би био Адорнов синоопсис за Бекетову мисао у цјелини. Далеко је горе Ништа које произилази из бића него Парменидове Ниште које није, које се овдје, у драми срушеног језика, трансформише и оцртава у фатуумском разговору поцијепаног дијалога где се оно најгоре у егзистенцијалном опусу не види као најгоре. Најгоре и Ништа су по Бекету у најближој близини. Смрт, пропаст, атомска катастрофа, човјек као мјера ствари: то јесу грозне ствари али их увијек превладава још гора нужда у распаду природе која придолази из цјелине објективности засноване на недоличним карактеристикама историјског субјекта. Па кад је гроза присутна у трансу растућег субјекта унутар савладане цјелине, то се сматра за оно стање ствари у коме индивидуални отпор, у мраку гледања, губи своју ентелехијску смисаоност. Ова деплетација поразнија је од оног Ништа које се крије у аксиому античке онто-логике. По Адорну Бекет се, преко Хамових инвалидских колица и Клоове ропске улоге, сродио са тамом постојања како би је надишао јер се она не окончава у специфичним траумама пролазности унутар егзистенције нити у катализми друштвених односа, него једноставно јест, и каналима апсурда проналази помирење у некој врсти помирености са судбином. То су она мјеста која не стоје у презенту непосредности него у одјеку презента из будућности, која се, у његовом случају, наводи као још парадоксалнија стварност... и осигурува њене видике тиме што је никад не боји дречавим бојама потресног језика него је држи у пародији огњене флоскуле која са јаким унутрашњим разлогом подилази хепи енду ординарног дискурса - како би га управо тим лексичким триком избацио из игре и у потпуности негирао. Амортизовати свјетску бол језиком привидне незаинтересованости, по Адорну, стоји као „последњи адут духа да се свијет револуцијом мишљења избави из живог блага пријетећег безнађа“.

Поредак ријечи у Бекетовом језику коинцидира са насумичношћу и у мјери изразите логичке солитарности призыва и покушава да скупи у једну ријеч дијалога неограничену разметљивост у приказу фиксиране интенције распаљеног нововјековног субјекта. По Адорну „Бекет је мисао која се кроз ток историје опире свијету у изведби борнираног субјекта“. Свијет је дезинтегрисан појам, мјесто онтичке узалудности и ту конотацију задобија преко стрингенције субјекта који је симплифицирану накану сопства испољио у облику општег онтичког расула. У Адорновој рефлексији Бекетова филозофија у првом плану појавности види немоћ субјекта да на актуелној стварности коригује све оне аномалије које му је сам задао. Напуштен од битка, свијет плута у координатама просторне закривљености без видљивог хоризонта унутар преnapрегнуте временске дилатације из које је нестало и последњи атом смисла. Једноставно се креће по трагу празне бесконачности. Адорно је прозрео мисао о бесмислености коју наводи Бекет у потезању најкраће ријечи и истовремено рефлексијом угледао могућност консолидације свега оног што је као свијет изложен радикалној другости деградације. Ићи по трагу бесмисла, по Адорну, је она инфинитезимална могућност бијега из паукове мреже цивилизацијских заблуда јер се ови појмови, у верзији субјекта, више не могу пронаћи у својим појмовима и бити собом гаранција поновне могућности изналажења изгледнијег поретка. Сви фундаментални појмови унутар егзистенције од наде, среће, очекивања, темпоралног сагледавања свијета, спаљени су на Бекетовој ломачији језика у намјери да се избрише свака

калокагатијска помисао на лијепо, истинито и добро. Ови појмови су избрисани универзалним поступцима нерефлектиране историје која је евидентну супремацију субјекта активирала до ултимативних граница. Адорно је у размјерама растуће немогућности угледао код Бекета ону индиференцију и изопштеност која преко бесмисла даје мисао самом смислу, па својом властитом рефлексијом иде по траговима Бекетовог загубљеног језика покушавајући на пунктовима парадокса изаћи са мишљу која стоји као експоненцијална негација оног свијета који је већ постао екстремна антитеза спаса и истине. Ово је једини пут по Адорну да се дође до стања доличног помирења. Тиме би се затворила дихотомија човјека као субјекта и природе као несретног објекта. Носећи презир према историји која је сигнирана конкретизованим утопијским циљевима, он у призорима оштећене Бекетове драмске текстуре види најбоље мјесто за артикулацију нове запитаности и могућем надоласку једне искреније стварности. У симплифицираним Бекетовим премисама крајим од Планковог времена, у одсутној реченици унутар посредовања које додатно катализује раштимани дијалог, Адорно проналази појмовни раствор за стругање заштитне естетичке фасаде која љепотом мимезиса сакрива десператни карактер постојећег свијета.

Проф. Гордан Живић,
Гимназија, Бијељина

МАНАСТИР СВЕТЕ ТРОЈИЦЕ У ТАВНИ

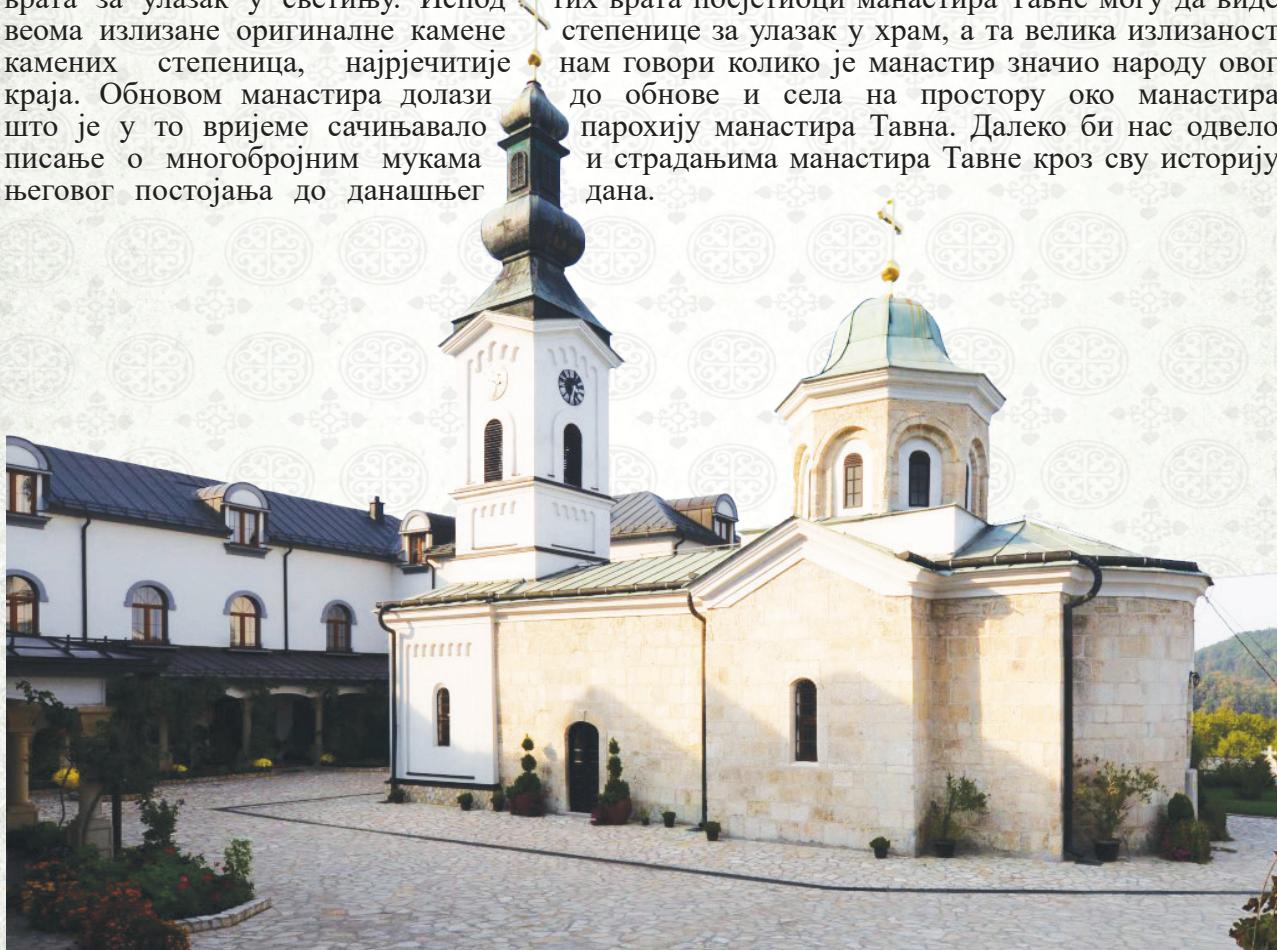
Манастир Тавна је задужбина краља Драгутина и сви историјски подаци указују да је манастир грађен у периоду од 1282. године па до 1312. године, када је краљ Драгутин владао овим просторима као „Сремски краљ“ како су га тада његови савременици звали. Првобитни назив манастира био је Грабова, највјероватније по дрвету грабу кога још увијек има у значајним количинама у шумама око манастира. Манастир је основан као мушки манастир и у то вријеме био је снабдјевен са свим неопходним стварима да би могао да живи и функционише на обронцима планине Мајевице. То име и статус манастира је носио све до 1520. године. Те године стигли су на ове просторе Турци у свом походу и намјери да помакну границе Отоманског царства што даље на сјеверо-запад. Тада Турци заузимају српски средњовјековни градић Теочак где су побили мноштво народа и разорили цркву у којој се до тада чувао дио моштију Светог апостола Луке. Тада су Турци дошли и до манастира Грабова где су побили монахе и разорили манастир.

Богоческије

36

Испод самог Теочака извијре ријека која се, по предању народа, тад звала Романа, па се пробија између планина и обронака Мајевице и спушта се поред самог манастира и тече даље још који километар те се улива у ријеку Дрину. Турци су многе од убијених Срба у Теочаку побацали у ријеку Роману, оно мало Срба које је претекло тај турски погром видјели су ријеку тамну и крваву од људских костију и скелета који су се ваљали по ријеци. Од тог времена ријека Романа губи тај свој назив и потом добија ново име Тавна. Након краћег периода и манастир Грабова губи свој првобитни назив, те добија по ријеци ново име Тавна. Тако је тај злочин који су Турци тада направили на овом простору разлог што је дошло до промјене имена саме ријеке и самог манастира. Од тада манастир остаје пуст и празан пуних 40 година. По предању 1560. године овдје долазе хајдуци предвођени Старином Новаком и његовим братом Радивојем те се насељавају у једну пећину која се налази око 2,5 километра сјеверо-западно од манастира. Ту се насељавају и одатле се спуштају да раде на обнови манастира. Враћен је првобитни изглед и тај први храм је продужен око пет метара и на јужној страни и урађена су још једна бочна врата за улазак у светињу. Испод тих врата посјетиоци манастира Тавне могу да виде веома излизане оригиналне камене камених степенице за улазак у храм, а та велика излизаност степенице за улазак у храм, а та велика излизаност нам говори колико је манастир значио народу овог до обнове и села на простору око манастира парохију манастира Тавна. Далеко би нас одвело и страдањима манастира Тавне кроз сву историју дана.

Бићеово да напоменемо да је манастир Тавна имао седам страдања у вријеме Првог и Другог српског устанка, у вријеме Балканских ратова, те у Првом и Другом свјетском рату. Пажњу читаоца ових редова задржаћемо само на великом страдању манастира Тавне у Другом свјетском рату.

Наиме, октобра мјесеца 1943. године на манастир су напале њемачке СС трупе које су том приликом запалиле манастирски конак у коме је изгорјела богата библиотека манастира Тавне са преко десет хиљада примјерака књига од којих су многе биле у богатом повезу и од непроцењиве вриједности. Запаљена је манастирска канцеларија где су уништене све књиге рођених, умрлих и вјенчаних у манастиру Тавни и књиге домовника које су монаси манастира Тавне уредно водили и из којих се могло доћи до података о свакој породици у парохији манастира Тавне до неколико вијекова уназад. Четворица монаха су из манастира одведени у усташке логоре:

- двојица у Јасеновац, а
- двојица у Јадовно код Госпића.

Старјешина манастира Тавне архимандрит Данило Билбија протјеран је у Бању Ковиљачу где стар и болестан од туге за манастиром, умире већ за три дана. Тако је и манастир Тавна остао пуст и празан пуних 10 година. Након рата на управу манастиром долази архимандрит Гаврило Вукојев, али у једном атеистичком окружењу није му успјело да обнови манастирски живот. Тек када су у манастир дошли монахије из манастира Јовања код Чачка на челу са монахијом Февронијом (Божић) почела је извјесна обнова манастира. Међутим, историјска обнова манастира Тавне кренула је доласком 1954. године игуманије Јустине (Керкезовић) из манастира Стјеника код Чачка, која је успјела окупити ново тавњанско сестринство већином из сјевероисточног дијела Босне и Херцеговине. Тадашњи епископ Епархије зворничко-тузланске Нектарије Круљ благосиља да манастир Тавна из мушки постане женски манастир.

Историјско дјело обнове манастира Тавне започето игуманијом Јустином Керкезовић наставиле су њене наследнице игуманије: Ефимија (Красавчић) и Недеља (Николић), а успјешно наставља актуелна игуманија Марта (Манојловић). Данас је манастир Тавна један од најзначајнијих манастира Босне и Херцеговине и важан је центар духовности Епархије зворничко-тузланске.

Стеван Лазић,
Пољопривредна и медицинска школа, Бијељина

ДОБОЈСКИ ЛОГОР 1915-1917

Богородичине
• 38 •

Након Сарајевског атентата Гаврила Принципа, као и након дужег тражења разлога за улазак у рат од стране Аустроугарске, Срби су колективно, у Монахији означени као расадник бунтовништва. У жељи да затру национални идентитет српског народа и на овим просторима формирају „босанску нацију“, Аустроугари су покренули етничко чишћење уз ријеку Дрину с намјером да у тај празан простор наслеље несрпско становиштво, а Србе са тог подручја интернирају у концентрационе логоре. Логор у Добоју је основан 27. децембра 1915. године. У њему је био заточен 45.791 Србин. Од тога су била 16.673 мушкирца, 16.996 жена и 12.122 српска војника и један број старијих грађана, нарочито из Херцеговине и Сарајевско-романијског платоа, те Подриња због аустроугарског настојања да „очисти“ и етнички раздвоји ова подручја насељена Србима према Црној Гори и Србији. Ту су касније послије војног слома били жене и дјеце из Србије и Црне Горе. У логору је убијено више од 12.000 Срба, а само у априлу 1916. године је умрло 643 дјеце. Логор је затворен 5. јула 1917. године. Грађевине за смештај интернираца биле су штале-коњушнице за болесне коње аустроугарске војске прије рата, никада очишћене и дезинфекциране. Хигијенски и здравствени услови били су испод сваког минимума. О каквом се односу према Србима радио говори и наредба аустроугарске врховне команде заповједнику логора у Добоју: Са интернирцима поступати без интервенције суца, на основу нужне ратне одбране према војничкој командантској моћи...“ У каснијем извјештају из Сарајева у Беч наведено је: „Како је наређење војне команде налагало најстрожији и најдраконскији поступак с овом интернирцима, учињено је све што се могло да се што прије и што више интернираца уништи...“ У почетку је умирало до двадесет лица дневно, а касније, када су у загађеним баракама завладале заразне болести, и до стотине. О поменутом помору дјеце у априлу 1916. свједоче суворе сцене. Тих дана је једна мајка остала без седморо ситне дјеце. Када је умрло седмо дијете, жена је од бола полујела. Био је то страшан призор: мајка је скакала по живим људима обливена крвљу и пјеном, извлађивала врата и насртала на стражаре који су је кундацима обарали и убацивали у шталу. У моменту када је поново свом снагом ударила у врата, пала је и након неколико трзаја престала да дише. Из овог логора отишли су многи транспорти у друге аустроугарске логоре, као што је Арад, Нежидер или Шопроњек... Посљедњи транспорт из Добојског логора кренуо је у Шопроњек „4. фебруара 1917.“

Димитрије Керић,
Медицинска школа Добој

Храма Светих апостола Петра и Павла у Добоју и Спомен костурница у којој су похрањене кости ових мученика која се налази у порти овог светог храма. На стогодишњицу од оснивања Добојског логора, 2015. године подигнут је још један споменик у близини мјесте где су се налазиле бараке у којима су на најмонструознији начин свој живот скончали ови мученици.

У помен жртвама Добојског логора Српска православна црква је објавила књигу "Споменица 1915-1917", а 18. септембра 1938. године тадашњи српски Патријарх, Његова Светост Господин Гаврило (Дожић), са више архијереја Српске православне цркве, освештао је Спомен храм Светих апостола Петра и Павла и изграђену Спомен-костурницу у којој се налазе ексхумирани посмртни остаци преко 12.000 жртава добојског аустроугарског логора. Из многих крајева Краљевине Југославије тог ведрог и топлог септембарског дана стигло је у Добој око 30.000 вјерника, грађана, представника крунског савјета, владе, хуманитарних, националних и других организација. Покровитељ ове велике свечаности било је Министарство шума и руда Краљевине Југославије.

Сваке године 27. децембра служи се заупокојена Литургија и парастос овим добојским мученицима.

Отишло је 14 деце, 10 жена и 5 људи. Иако је међу њима било и дјеце са једва четири године, ипак су сви, у то доба године; послати из Добоја у отвореном вагону... „, мада је логор функционисао још неко вријeme. Како је војна управа изјавила да не може интернирце више хранити, преживјели су враћани на згаришта. Ту их је чекала нова биједа и глад јер се ваљало хранити травом, козлацем и кором од дрвета. Како су интерниране породице биле највећим дијелом експатриране, имање им је било или заплијењено или уништено. Централно Спомен-обиљежје жртава Добојског логора је Спомен комплекс

ђакон Владо Мојевић

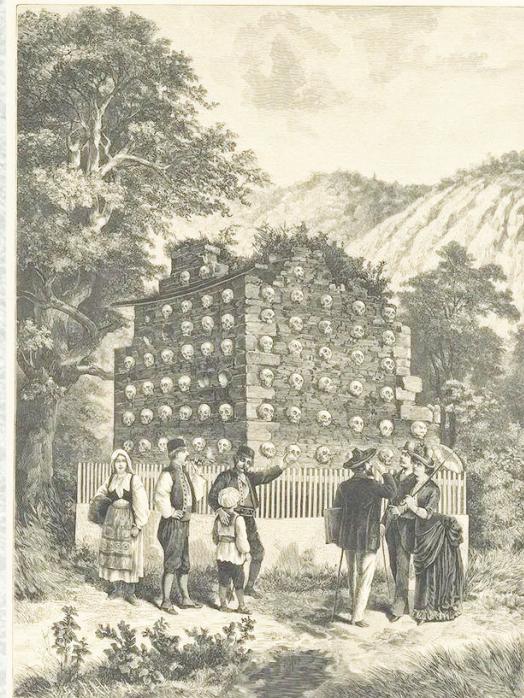
ЋЕЛЕ-КУЛА

Кула направљена од српских глава, споменик је културе од изузетног значаја. Након Чегарске битке, Турци су одлучили да се на најсвирепији начин освете српском народу.

Изграђен је споменик од лобања погинулих српских ратника.

Кула је подигнута у периоду од јуна до јесени 1809. године, на некадашњем улазу у Ниш са цариградске стране, који се данас налази у центру насеља Трошарина. У њу су узидане 952 лобање, у 14 редова са сваке стране. Из хуманих и религиозних разлога хришћани из Ниша су ноћу скидали лобање са куле и сахрањивали их у гробове. До ослобођења Ниша од Турака 1878. године кула је била отворена. Исте године је нађена и наткривена. Добровољним прилозима становника Србије, озидана је капела која и данас постоји. Данас је од заборава сачувано 58 лобања.

Подигавши Ђеле-кулу у Нишу, Турци су жељели да тај споменик буде опомена балканским народима – да ће их снаћи грозна смрт ако покушају да се дигну против турске власти. Она је, напротив, била подстицај за коначно ослобођење. Тако је Ђеле-кула постала не само знак турске освете и сировости, већ и симбол жеље за слободом и независности и жртве која је у то име спремна да се положи. Алфонс де Ламартин, француски путописац, записао је 1833.

Богој Трапанитељ
• 40 •

при посјети Ђеле-кули: „Нек Срби сачувају овај споменик! Он ће научити њихову дјецу колико вриједи независност једног народа, показујући им какву су цијену платили њихови очеви“.

„Кога та страшна Кула пак не дозве памети, никаква лудница у свету неће му помоћи. Томе неће помоћи ни реч свештеника са олтара, нити реч патријоте са трибине. Јер та Ђеле Кула речитија је од сваке речи и сваког језика. Она казује све у живој и истинитој слици. Нека сваки Србин стално гледа у ту слику. Она ће га научити какав треба да буде и шта треба да чини у славу Божју, у част својих предака и за спасење свога народа, своје деце и своје душе.“

Свети владика Николај

Неда Јотановић
Медицинска школа, Добој

ВАСКРШЊЕ СЛОВО СВЕТОГ ЈОВАНА ЗЛАТОУСТОГ

Јко је ко подожан и богољубив, нека се наслажује овим дивним и светлим слављем. Ако је ко благоразуман слуга, нека радујући се уђе у радост Господа свога. Ако се ко намучио постећи се, нека сада прими плату. Ако је ко од првог часа радио, нека данас прими праведни дуг. Ако је ко дошао после трећега часа, нека празнује са захвалношћу. Ако је ко стигао после шестога часа, нека нимало не сумња, јер ничим неће бити оштећен. Ако је ко пропустио и девети час, нека приступи не колебајући се нимало. Ако је ко стигао тек у једанаести час, нека се не плаши закашњења: јер овај дивни Господар прима последњег као и првог, одмара онога који је дошао у једанаести час, као и онога који је радио од првога часа. И последњег милује и првога двори; и ономе даје, и овоме дарује; и дјела прима, и намјеру ћелива; и дјелање цијени, и принос хвали.

Стога дакле, уђите сви у радост Господа свога; и први и други, плату примите; богати и јдоги, једни с другима ликујте; уздржљивци и љењивци, дан поштујте; ви који сте постили и ви који нисте постили, веселите се данас! Трпеза је препуна, наслажујте се богато сви! Теле је угођено; нека нико не изиђе гладан; сви уживајте у богатству доброте! Нека нико не оплакује сиромаштину, јер се јави опште Царство. Нека нико не тугује због гријехова, јер опроштај засија из гроба. Нека се нико не боји смрти, јер нас ослободи Спаситељева смрт: угаси је Онај кога је она држала, заплијени ад Онај који сиђе у ад, угорча се ад окусивши тијело Његово.

И предвиђајући то, Исаја закликта: ад се угорча сусревши Тे доле! Угорча се, јер опусти; угорча се, јер би исмијан; угорча се, јер се умртви; угорча се, јер би срушен; угорча се, јер би окован; прими тијело Христово, а нађе на Бога; прими земљу, а среће небо; прими оно што видје, а паде у оно што не видје. Смрти, где ти је жалац? Аде, где ти је побједа?

Васкрсе Христос, и ад се стропошта! Васкрсе Христос, и падоше демони.

Васкрсе Христос, и радују се анђели!

Васкрсе Христос, и живот живује!

Васкрсе Христос, и ниједног мртвог у гробу!

Јер Христос, уставши из мртвих, постаде првина преминулих. Њему слава и власт кроза све вијекове. Амин!

Христос васкрсе!

„ДА САМ ЈА НЕТКО“

„Да сам ја нетко“, урадила бих многе ствари, многе ствари корисне за све и за сваког.

„Да сам ја нетко“, очистила бих природу, да живимо у чистоћи да имамо чисту воду.

„Да сам ја нетко“, забранила бих цигарете, забранила бих алкохол да здравље тиме више не штете.

„Да сам ја нетко“, све бих љубављу обавила да сви људи буду срећни, Да не буде насиља.

„Да сам ја нетко“, оговарање бих забранила, сваје и мржњу, другарица бих свима била.

„Да сам ја нетко“, књиге би царовала, а не онлајн глупости свима мудрост даровала.

„Да сам ја нетко“, не би било више лажи, истина би се говорила да нам слогу оснажи.

„Да сам ја нетко“, ратове бих укинула, да у миру живимо без сулудих подјела.

„Да сам ја нетко“, сви би се слагали, са свима све дијелили с љубављу живјели.

Али, ја нисам тај нетко, а надам се да ћу бити, е кад будем бар ћу тада све ово остварити.

Марија Петковић,
Гимназија, Лопаре

СПАС

Лутам по друму, лутам по путу.
Лутам да умирам мисао љуту, лутам, прошлост да ме не гребе,
ал' не може човјек да побегне од себе.

Само га једно спасити може, да му се мисли правилно сложе,
да га не ожари зло свјетско, врело;
Христова крв и Христово тијело!

**Михаило Стевановић,
Гимназија, Бијељина**

НАВИКНЕ ЧОВЈЕК

Нема везе, навикне човјек на све
да га људи с временом забораве,
па се човјек пита где гријеши и који проблем треба да ријеши.

Навикне човјек на тугу и кад постане бити срчани болесник јако млад, затвори свима своја мала врата
па час не жели виђати ни рођеног брата.

Навикне човјек без среће да живи
пита се, ко ће његовом осмијеху да се диви,
навикне да у љубав не вјерује више
јер свако би дјелић тебе да обрише.

Нема везе, навикне човјек да се смрти не боји
па се препусти тек тако својој вољи,
а кад се човјек објеси о уже тад сви рекоше:
„Гдје ти је била памет друже?“

**Сара Ристић,
Економска школа, Лопаре**

ЈАСЕНОВАЦ

Дођоше камиони зелено тамни,
дјецу бацише и оставише у тами.

Знамо ми шта се догађа, почeo усташа вјешто да гађа.

Није то бомба или граната, гледаше која нам је слаба тачка.

Боље да мртви остасмо одма, него што одосмо не знајући куда.

Воду и храну јели смо гледајући, уста остале пјевајући.
Тугу и бол нашу данас нико не мари, битно да су срамота опанци.

Не кажем да мрзимо вас, заборавили нисмо.
Али родитељи сјетите се, какво је то убиство?

За родитеље своје, где су, нисмо знали.

Па смо их у срцу, вјешто и тужно сачували.

**Ружа Ђокић
ЈУ Угоститељска и Трговинска школа, Добој**

БОЖУР КОСОВА

Одмиче вријеме,
Одлијећу птице,
А ти још стојиш,
Моја Грачанице.

Земљо моја далеко и ниси,
а никако не могу ти прићи.
Хтјела бих радо убрати
божур један са земље твоје
И поклонити га некоме у
дому моме.

Узимају нам те стално,
Косово моје мило,
А не знају да је то као да
ломе птици десно крило.
И не знају, Косово моје мило,
да не може бити одузето
Нешто што од Бога народу се
уручило.

Зар о теби само да сањам?
Зар да Дечани остану сами?
Зар да Грачанице звона не
огласе се на јави?

Не. Нећу за то ни да чујем.
Нећу од тебе отићи никад.
Нећу због Милоша јунака.
Нећу због светиња што на
горама твојим леже.
Нећу, Косово моје, нећу због
дјеце твоје!

Ти си коријен српскога
постојања,
ти си оно што нас спаја.
Твој божур најљепше је боје
и твоје ће срце куцати у нама.

Косово моје,
ниси ти прича
ти си клица
и будућност сваког наредног
српског бића !

Анастасија Марић,
Гимназија, Добој

КОСОВСКЕ ЛИТИЈЕ

Ново време, нови и јунаци,
Старо је оружје, литије и
барјаци.
Код браће свану светла зора,
одбрани се наша Црна Гора.

Сад, Србијо, и ти не заћути,
не дај да нам извор издаја
замути.
Сачувајмо колевку, вековну
светиљку,
Земљу, крвљу наших предака
натопљену.

Литије нове нека сада
потекну,
Срцима и вером направимо
стену,
Нека она брани најсветије
место.
Сачувајмо Срби Светосавски
престо.

Сузе су многе Божуре
квасиле,
мајке су се молиле и
плашиле,
и данас је терор над дечицом
слабом,
Устанимо заштитимо их
храбро.

У вери и слози највећа је
снага,
Вођена Христом надвладаће
врага.
Иконе и барјаке нек нам руке
носе,
мир и правду код Господа
Срби да испросе.

Момчило Вуковић,
вјероучитељ

ЈЕДНА (ДРАГОЦЕНА) ЖЕНА

У мени живи једна жена,
Сваке сузе вредна.
Пуна је љубави и пажње,
Мале ситнице њој су важне.
Чувам је у срцу свом,
Јер уз њу свако место може
бити дом.

Као кап воде је чиста,
Оглед њене лепоте увек
блиста.

Узгајаћу те у себи као цвет,
Заслужујеш много више него
један читав свет.
Једног дана бићу као ти,
Своју децу ћу одгајити.
А сада те молим, опрости ми
моје грешке
Знам да су твоје руке тешке
Од свог труда и рада,
И то ми тешко пада.
Желим да ти свака замлади
рана
И свака жеља да буде
испуњена.
Читав живот са тобом је
бајка,
Једно велико хвала теби
мајка.

Јелена Јеркић,
ЈУ СШЦ "Петар Кочић"
Зворник

САСТВАРДОЦИ ДЈЕЛА

Богоугодници

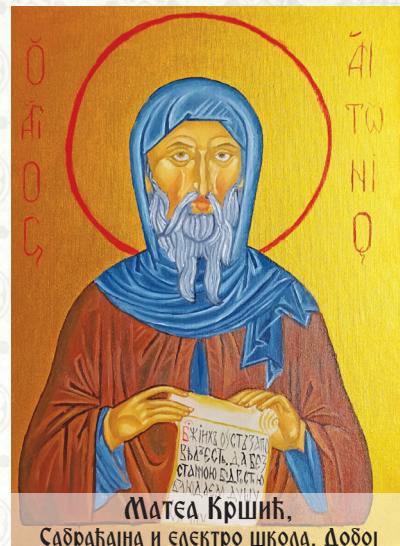
44

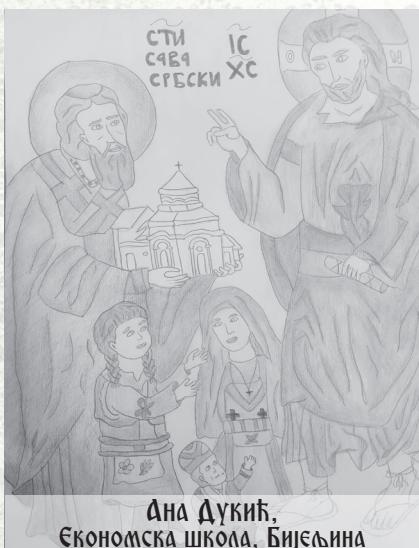
Матеа Кршић,
Сабраћајна и електро школа, Добој

Матеа Кршић,
Сабраћајна и електро школа, Добој

Матеа Кршић,
Сабраћајна и електро школа, Добој

Ана Ђукић,
Економска школа, Бијељина

Анастасија Цвијетић,
Техничка школа, Бијељина

Никола Стanoловић,
Техничка школа, Бијељина

Гордана Тадић,
Техничка школа, Бијељина

Огњен Јовић,
Техничка школа, Бијељина

Милада Митровић,
Техничка школа, Бијељина

САСТВАРДОЦИ ДЈЕЛА

Анастасија Џвијетић,
Техничка школа, Бијељина

Дуње Јелисић,
ЈУ Стручна и техничка школа, Дервента

Димитрије Керић,
Медицинска школа, Добој

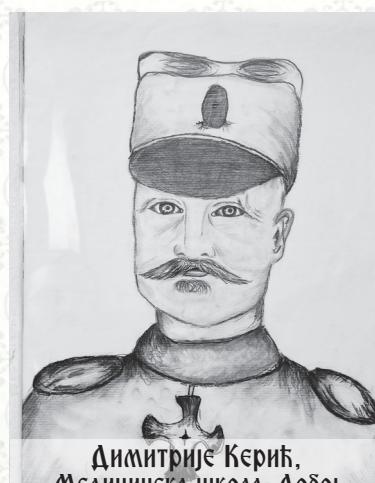
Димитрије Керић,
Медицинска школа, Добој

Димитрије Керић,
Медицинска школа, Добој

Димитрије Керић,
Медицинска школа, Добој

Димитрије Керић,
Медицинска школа, Добој

Дуња Јелисић,
ЈУ Стручна и техничка школа, Дервента

Боготрајковачке

• 45 •

**ХРИСТОС ВАСКРСЕ ИЗ МРТВИХ, СМРЂУ СМРТ УНИШТИ,
И СВИМА У ГРОБОВИМА ЖИВОТ ДАРОВА.**

(трапар Васкрсења Господњег)

Боготражитељ

• 46 •

Поштовани вјeroучитељи, драга дјеџо, уважени читаоци!
Благословом нашег Јпископа зворничко-тузланског Фотија,
пред вама се налази трећи број часописа „Боготражитељ“.
Надамо се да сте пратили наш претходни рад те да сте задовољни
садржајем нашег часописа. Жеља нам је да часопис буде што
богатији занимљивим садржајем, те да свима буде од користи
како на вјеронауци тако и свакодневном животу. Позивамо све
занинтересоване вјероучитеље и све креативне ученике да слободно

узму учешћа у украсавању
садржаја часописа литејарним и ликовним радовима.

Ваше радове можете слати на мејл адресу уредништва
bogotraziteljcasopis@gmail.com

Сви ваши литејарни текстови треба да буду ваш ауторски рад (или
уколико користите нечији текст обавезно наведите извор) писан
Ћириличним писмом у *Word* докумењту. Ликовне радове можете
скенирати или сликати телефоном.

Уредништво часописа

ÎNVIEREA
DOMNULUI

БОГОТРАДИТЕЉ
www.eparhijatz.com